

ביאור
שער הכוונות

פסח

דפוס תל אביב

דפוס תל אביב

חלק א'

שמות המוחין של ליל הסדר

נבאר בו באורך סדר ליל פסח והמצות וארבע כוסות והכרפס, וגם החרוסת וכל עניני ליל פסח. הנה, נתבאר לעיל, כי בליל פסח נכנסין בז"א מוחין דקטנות א' וגדלות א' וקטנות ב' וגדלות ב'. וצריך שתדע כי יש מוחין מצד אבא ומוחין מצד אימא, ובכל בחינה מהם יש כל המדרגות של קטנות וגדלות הנזכרים. ונודע, כי המוחין דאבא מתלבשין תוך המוחין דאימא.

והנה, בחינת המוחין דאבא נרמזים בסוד המצה, בסוד הלחם שהוא בחכמה. ובחינת מוחין דאימא נרמזים בסוד הד' כוסות של יין, כי כל יין המשמח הוא באימא עילאה.

וטרם שנבאר סדר ליל פסח, נבאר בקצרה בחינת כל המוחין הנז' כדי שיובנו אחר כך הדברים בקיצור:

דע, כי קטנות הא' הנכנס בתחילה, הוא אלקים דמילוי יודין בנצח, ואלקים דההין בהוד, ואלקים דאלפין ביסוד, וסימנם יה"א. אח"כ נכנס גדלות הא', והוא הוי"ה דע"ב דיודין בנצח, והוי"ה דס"ג בהוד, והוי"ה דמ"ה דאלפין ביסוד.

אבל, צריך שתדע, ענין אחד, בבחינת היסוד שהוא מוח הדעת כנודע, כי הנה ד' מוחין הם, חכמה בנצח ובינה בהוד וחסדים וגבורות ביסוד, וב' בחינות החסדים והגבורות, הם מוח אחד הנקרא דעת, אלא שנחלק לב' עטרין אלו.

ונמצא כי ביסוד דקטנות א', אשר ביארנו שהוא אלקים דאלפין שבו, הנה יש בו ב' בחינות, כי החסדים שם אלקים דאלפין שבו צריך לצייר אות א' של המילוי דאות הא דאלקים, שתהיה בציור יוי (כזה א). אבל הגבורות, שם האלקים שבהם, צריך לצייר אות הא' דמילוי הא שבו בציור יוד. כמבואר אצלנו ענין ב' הציורים אלו בהרבה מקומות, וכנזכר בס"ה ובתיקונים. והטעם הוא כי יו"ד התחתונה של צורת אלף בהיותה צורת היוד, היא זכר כנגד החסד, ובהיותה צורת ד' היא נקבה, כנגד הגבורה, כנודע, כי הד' רומזת למלכות.

ואמנם, ביסוד דגדלות הוא שינוי אחר, כי החסדים הם הוי"ה דמ"ה דאלפין, והגבורות הם הוי"ה דב"ן דההין.

ואח"כ נכנס קטנות ב', והוא שם אכדט"ם בנה". אבל השינוי שבהם הוא, כי שם אכדט"ם שבנצח, תכוין בו בבחינת ה' אותיות עצמם בלבד, שהם חילוף ה' אותיות אלקים כנ"ל.

ושם אכדט"ם שבהוד תכוין בו בבחינת היותו נחלק לב' חלקים, והם א"ם ג"ל, ר"ל כי ב' אותיות הראשונים והאחרונים, שהם אותיות א"ם אינם מתחלפות, כי כך הם עצמם בשם אלקים. ולמטה בענין ל"ג לעומר נתבאר טעם נכון, כי זה מורה כי אותיות כד"ט נתחלפו לרחמים, יותר מאותיות א"ם וע"ש. וג' אותיות אמצעיו' שהם כד"ט העולים בגימטריא ג"ל, הם מתחלפות באותיות לה"י דאלקים.

ושם אכדט"ם שביסוד, תכוין בו בבחינת מספר וחשבון אותיותיו, שעולה מספרו ע"ד, כמבואר אצלנו בדרוש רפ"ח ניצוצין, ענין המדריגות של אורות עליונים, ומה הפרש יש בין האותיות בצורתם ובין האותיות במספרם ובחשבונם, וע"ש.

ונלע"ד ששמעתי ממוז"ל כי גם בשם זה שביסוד יש בו שינוי בין החסדים ובין הגבורות, כדמיון הקטנות הא' והגדלות הא'. וזה ענינו: כי בשם אכדט"ם של החסד, תכוין כי עם הכולל שלו הוא בגימטריא ע"ה, והוא רומז אל ג"פ יב"ק, שהם ג' יחודים וחיבורים של הוי"ה אלקים העולים יב"ק, וג' ההויות ההם, וג' אלקים ההם, כולם יהיו במילוי אלפין, וכאשר תמנה במספר האותיות בהיותם במילוייהם, הם ס"ט אותיות, ועם כללות הו' שמות, הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם ע"ה.

ובשם אכדט"ם של הגבורות תכוין בחשבון הפשוט בלבד, שהוא בגימטריא ע"ד, ולהיותם גבורות גרועות מן החסדים, אין אנו מוסיפין בהם הכללות, להיותו בגימטריא ע"ה, ע"ד מ"ש בחסדים, כנ"ל ששמעתי.

אח"כ נכנס הגדלות הב', והוא ממש כדרך גדלות הא'.

א

יש מוחין דאבא ויש מוחין דאמא ולכל אחד מהם יש ד' מדרגות

אומר הרב א': נבאר עתה, את סדר ליל פסח, והמצה וד' כוסות, והחרוסת והכרפס, וכל עניני ליל פסח. מה הם המוחין, דהיינו מה הם ההארות וגילוי האלקות, שהשי"ת נותן לנו בלילה הק' הזה בכללות, ובכל מצוה מאלו המצוות בפרטות.

הנה נתבאר לעיל, בדרוש ב', כי בליל פסח נכנסין בז"א ארבע מדרגות של מוחין, והם: מוחין דקטנות ראשון, ומוחין דגדלות ראשון, ומוחין דקטנות שני, ומוחין דגדלות שני.

ועוד צריך שתדע, כי באופן כללי, יש שתי מערכות של מוחין - יש מערכת של מוחין הבאה לז"א מצד אבא, ויש עוד מערכת של מוחין הבאה לז"א מצד אימא. ובכל בחינה מהם, דהיינו בין במוחין של אבא ובין במוחין של אמא, לכל אחד מהם יש את כל המדרגות של קטנות וגדלות הנוכרים.

ב

הסדר כניסת המוחין

וכעת מוסיף הרב ומעיר הערה ואומר: ונודע, כי אף שהם שתי מערכות מוחין, מ"מ יש ביניהם שייכות, כי המוחין דאבא מתלבשין תוך המוחין דאימא, ויחדיו הם נכנסים לתוך ז"א.

וסדר הדברים כך הוא: המוחין של ז"א שבאים לו מאבא, נכנסים ומתלבשים בתוך הכלים של נה"י דאבא, לפי סדר הקווים. דהיינו, מח החכמה מתלבש בנצח של אבא, ומח הבינה מתלבש בהוד של אבא, ומח הדעת ביסוד של אבא. וכן הוא במוחין של ז"א הבאים לו מאמא, שהם מתלבשים בתוך הנה"י דאמא. ואז, הנה"י דאבא נכנסים תוך נה"י דאמא, וכולם יחד נכנסים בתוך ז"א.

כך שכניסתם בז"א היא באופן זה: בקו ימין של ז"א נכנס נצח של אמא, שבתוכו מח החכמה שהיא מביאה לו. וכמו כן, שם, בתוך נצח דאמא, נמצא גם הנצח של אבא, ובתוכו מח החכמה שמצד אבא.

הערות

א. בנוסחת הספר, השתמשנו בנוסח כתי"י מהרח"ו, שנדפס ע"י מכון אהבת שלום, ונקרא 'שער התפילה'.

וכך הוא גם בקו שמאל של ז"א, הנה נכנס בו ההוד של אמא, שבתוכו מח הבינה שבא לז"א מצד אמא, ובתוך ההוד של אמא נמצא ההוד של אבא, ובו מח הבינה שמצד אבא.

וכן הוא בקו האמצע של ז"א, נכנס בו היסוד של אמא, שבתוכו מח הדעת שאמא נותנת לז"א. ובתוך יסוד דאמא נמצא יסוד דאבא, שבתוכו מח הדעת שאבא נותן לז"א. זו הצורה הרגילה של כניסת המוחין.

המצות הם מוחין דאבא והכוסות הם דאמא

ונחזור לענין: הנה, נתבאר שיש ב' מערכות של מוחין, האחת הבאה מאבא, והשניה באה מאמא.

והנה, בחינת המוחין דאבא הם נרמזים בסוד המצה, כי המצה היא בסוד הלחם שהוא בחכמה. דהיינו, כיון שמצה היא לחם, ולחם מורה על חכמה - אבא, לכן באכילת המצות אנו מכוונים במוחין דאבא, (דהיינו במוחין שאבא נותן לז"א).

ובחינת מוחין דאימא, הם נרמזים בסוד הארבע כוסות של יין. והטעם בזה הוא - כי כל יין המשמח הוא באימא עילאה, ולכן בכוסות אנו מכוונים במוחין דאמא.

שמות המוחין של קטנות א'

וטרם שנבאר סדר ליל פסח, ונסביר מתי נכנס כל פרט מהמוחין האלו, הנה תחילה נקדים ונבאר בקצרה, את בחינות כל המוחין הנזכרים, מה הם שמותם. ואנו מקדימים זאת כדי שיובנו אחר כך הדברים בקצרה.

דע, כי קטנות הראשון, שלפי הסדר הרגיל הוא הנכנס בתחילה, הוא שמות אלה"ם. אלא שיש חילוקים באופן המילוי של השם.

כי מח החכמה של הקטנות הראשון הוא שם אלה"ם דמילוי יודי"ן, (כזה: אֶלֶף לְמוֹד הַיּוֹד בּוֹם), והוא נמצא בתוך נצח דאבא ודאמא.

ומח הבינה של הקטנות הראשון הוא שם אלה"ם דההי"ן, (כזה: אֶלֶף לְמוֹד הַהיּוֹד בּוֹם), והוא נמצא בתוך ההוד של אבא ושל אמא.

ומח הדעת של הקטנות הראשון של ז"א, הוא שם אלהי"ם דאלפין (כזה: אַלְפִּי לְמוֹד
הַא יוֹד בַּמֶּם), והוא נמצא בתוך היסוד של אבא ואמא.

ואומר הרב: כל שמות המוחין דקטנות ראשון הם שמות אלהי"ם, אלא שיש הבדל באופן
המילוי שלהם, וסימנם של שלשת המילויים הוא - יה"א, דהיינו, שבימין הוא מילוי
יודי"ן, ובשמאל ההי"ן, ובאמצע אלפי"ן.

שמות המוחין של גדלות א'

אח"כ, אחרי כניסת הקטנות הראשון, אזי לפי הסדר הרגיל נכנס גדלות הראשון. והנה,
השם של כל מיני המוחין דגדלות הוא שם הוי"ה מלא. אלא שיש שינוי באופן המילוי
של השמות. וכדלהלן:

מח החכמה של הגדלות הראשון הוא הוי"ה דע"ב, שהיא הוי"ה דמילוי יודין. והמח הזה
הוא מתלבש בתוך הנצח של אבא ושל אמא.

ומח הבינה של הגדלות הראשון הוא שם הוי"ה דס"ג. והוא מתלבש בהוד של אבא ושל
אמא.

ומח הדעת של הגדלות הראשון הוא שם הוי"ה דמ"ה דמילוי אלפין. והוא מתלבש
ביסוד של אבא ושל אמא.

המשך

חסדים וגבורות דדעת

אבל, צריך שתדע ענין אחד, בבחינת המוח שמתלבש בתוך היסוד, שהוא מוח הדעת כנודע.

כי הנה באמת ד' מוחין הם: 'חכמה' הנמצא בנצח, ו'בינה' הנמצאת בהוד, ומח 'חסדים
דדעת', הנמצא ביסוד, ומח 'גבורות דדעת' הנמצא גם הוא ביסוד.

והנה, שתי בחינות אלו שהם 'החסדים' ו'הגבורות', הם בעצם מוח אחד הנקרא 'דעת',
אלא שהוא נחלק לב' עטרין אלו.

כך שבבחינה אחת הם דבר אחד, כי שניהם מח הדעת, ובבחינה זו צריך שהשם שבהם יהיה שווה. אבל בבחינה שניה הם נחשבים לשנים, כי זה חסדים וזה גבורות, וממילא צריך להיות מעט חילוק בין השמות שלהם.

החילוק בשמות בין חסדים דדעת לגבורות דדעת

ונמצא, כי כיון שצריך שיהיה איזה חילוק בשמות של מח הדעת אשר בתוך היסוד - לכן המוחין דקטנות ראשון שבו, אשר ביארנו שהוא שם אלהי"ם דאלפי"ן, הנה יש בו שתי בחינות של מילוי.

כי במח החסדים, אזי שם אלהי"ם דאלפי"ן שבו, צריך לצייר את האות א' של המילוי דאות ה"א שבו בציור יו"י, (כזה: א). אבל הגבורות, שם האלהי"ם שבהם צריך לצייר את אות האלף דמילוי הה"א שבו בציור יו"ד (כזה: א). כמבואר אצלנו ענין ב' הציורים אלו בהרבה מקומות, וכנזכר בספר הזהר ובתיקונים.

והטעם בחילוק הזה הוא - כי הנה יו"ד התחתונה של צורת האל"ף, יש בה שתי בחינות כנזכר, בחינת יו"י ובחנת יו"ד. והנה, בהיותה צורת י' היא זכר, ואז היא כנגד החסדים. ובהיותה צורת ד' היא נקבה, ואז היא כנגד הגבורות, כנודע, כי הד' רומזת למלכות, ולכן היא מורה על ענין הנקבה - הגבורות.

ואמנם, גם ביסוד דגדלות יש שינוי בין השם של מח החסדים לשם של מח הגבורות, והוא שינוי אחר - כי החסדים הם הוי"ה דמ"ה, דהיינו הוי"ה דמילוי אלפי"ן, ואילו הגבורות הם הוי"ה דב"ן, שהיא הוי"ה דמילוי ההי"ן ב.

הערות

ב. בעומק: ויש להעיר לכאורה, שהרי בשמות אלהי"ם של הקטנות, אף שיש חילוק ביניהם, מ"מ בעצם השם הם שוים, וכמו שהתבאר בדברי הרב שבבחינה אחת הם שווים ובבחינה אחת הם שונים. אבל כאן, בגדלות, לכאורה הם שני שמות לגמרי. ויותר מכך יש לשאול, שהרי לעיל הרב אמר שהשם של הדעת הוא שם מ"ה, ולכאורה הרי השם של הגבורות הוא ב"ן, ואיך לא פירט זאת למעלה, אלא רק כאן. והתשובה היא עמוקה. והיא - ששם ב"ן הוא באמת ממש חלק משם מ"ה, כי הנה שם ב"ן הוא בחינת כלי וגילוי של שם מ"ה, והם כמשל של גוף ונשמה. ולכן שם ב"ן היא המלכות שהיא נוק' דז"א, ונודע שהנוק' היא כלי לדכורא.

ח

שמות המוחין של הקטנות השני

ואח"כ נכנס קטנות השני. והנה, בכלליות כל קטנות היא שם אלהי"ם, אלא שהקטנות הראשון היא שמות אלהי"ם ממש, ואילו הקטנות השני הוא יותר רחמים, ולכן הוא שם אכדט"ם, שהוא התחלפות של שם אלהי"ם. (דהיינו שכל אות משם אלהי"ם מתחלפת באות הקודמת לה. האות ל' של שם אלהי"ם מתחלפת ונעשית כ', והאות ה' נעשית ד', והאות י' נעשית ט'. אמנם, אות א' אינה מתחלפת, כי אין לפניה אות אחרת. והאות ס' של אלהי"ם אכן מתחלפת באות הקודמת לה, שהיא אות מ', אבל, היות שהיא בסוף מילה, היא חוזרת ונעשית מ' מרובעת).

והנה, המוחין נמצאים בתוך הנה"י דאבא ודאמא, וכולם הם שמות אכדט"ם, אבל יש ביניהם מעט שינויים. והחילוק שבהם הוא - כי שם אכדט"ם של מח החכמה אשר נמצא בנצח, תכוין בו בבחינת ה' אותיותיו עצמן בלבד. דהיינו, שלא תכוין בגימטריא שלהם, אלא באותיות עצמם, שהם חילוף ה' אותיות אלהי"ם, כנ"ל.

ושם אכדט"ם שבמח הבינה אשר נמצא בהוד, תכוין בו בבחינת היותו נחלק לשני חלקים, והם שם א"ם ג"ל.

ושם זה יש בו ב' בחינות, בחינת ולכן הוא מתחלק לשני חלקים שהם א"ם ג"ל. והרב מבאר את דבריו, ואומר רצוני לומר: כי הנה כיון שב' אותיותיו הראשונה והאחרונה של שם אכדט"ם, שהם אותיות א"ם, הם אינם מתחלפות, אלא הם עצמם נמצאות גם בשם אלהי"ם - לכן גם בשם זה של אם ג"ל הם נשארו כצורתם.

ואילו ג' אותיות אמצעיות, שהם כד"ט, העולים בגימטריא ג"ל, הם בחינת ג"ל שבשם א"ם ג"ל, וזאת כיון שהם האותיות המתחלפות באותיות לה"י דאלהי"ם, וכיון שהם התחלפו, לכן הם השתנו להיות גימטריא, ג"ל.

ומוסיף הרב ומחדד ואומר: הטעם שאותיות א"ם אינם מתחלפות הוא - כי כך הם עצמם בשם אלהי"ם, שגם שם הם אותיות א"ם. ולמטה בענין ל"ג לעומר נתבאר טעם נכון לזה, כי זה מורה כי אותיות כד"ט נתחלפו לרחמים יותר מאותיות א"ם, וע"ש^ג.

הערות

ג. לצורך בהירות הדברים שינינו מעט את סדר הלשון. ובמקור הלשון היא כך - 'ושם אכדט"ם שבהוד תכוין בו בבחינת היותו נחלק לב' חלקים, והם א"ם ג"ל, ר"ל כי ב' אותיותיו הראשונים והאחרונים, שהם

ושם אכדט"ם של מח הדעת, אשר נמצא ביסוד, תכוין בו בבחינת מספר וחשבון אותיותיו, שעולה מספרם ע"ד. כי יש הבדל בין שמות שהם בחינת האותיות עצמם, לבין שמות שהם רק חשבון וגימטריא של השם. וכמבואר אצלנו בדרוש רפ"ה ניצוצין, ענין המדרגות של האורות העליונים, ומה הפרש יש בין האותיות בצורתם, ובין האותיות במספרם ובחשבונם. וע"ש.

לסיכום: השמות של המוחין דקטנות שני הם אכדט"ם. אלא שבחכמה הם שם אכדט"ם ממש. ובבינה הם שם א"ם ג"ל. ובדעת הם שם אכדט"ם מצד הגימטריא שלו.

החילוק בשמות בין החסדים דדעת לגבורות דדעת

ומוסיף רבינו חיים ואומר: נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל, כי גם בשם זה, שם אכדט"ם שביסוד, יש בו שינוי בין החסדים ובין הגבורות, וכדמיון הקטנות הראשון והגדלות הראשון, שבהם כבר התבאר שיש חילוק בין השמות שבחסדים לבין השמות שבגבורות.

וזה ענינו של החילוק: כי בשם אכדט"ם של החסדים, תכוין כי עם הכולל שלו הוא בגימטריא ע"ה, ואילו בגבורות לא מחשבים את הכולל, וממילא הוא גימטריא ע"ד בלבד.

והנה, בזה שאנו מחשבים את הגימטריא של החסדים עם הכולל, והוא נעשה מספר ע"ה, יש בזה ענין מיוחד, והוא – שמספר ע"ה הוא רומז אל ג' פעמים יב"ק.

כי הנה, יחוד וחיבור של שם הוי"ה עם שם אלהי"ם, הוא בגימטריא יב"ק. וכאן נרמזים ג' פעמים יב"ק - שהם ג' יחודים וחיבורים של שמות הוי"ה עם שמות אלהי"ם, העולים יב"ק, דהיינו, שכל אחד מהם עולה יב"ק.

והאופן שהם נרמזים כאן הוא במספר האותיות. כי הנה, ג' ההויות ההם וג' שמות אלהי"ם ההם, כולם יהיו במילוי אלפיון, ואז, כאשר תמנה את מספר האותיות של כל השמות ההם, בהיותם במילוייהם, דהיינו שתמנה כמה אותיות יש בג"פ יב"ק מלאים, הם יהיו ס"ט אותיות, ועם כללות הששה שמות הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם עם הכולל.

אותיות א"ם אינם מתחלפות, כי כך הם עצמם בשם אלהי"ם. ולמטה בענין ל"ג לעומר נתבאר טעם נכון, כי זה מורה כי אותיות כד"ט נתחלפו לרחמים, יותר מאותיות א"ם וע"ש. וג' אותיות אמצעיו' שהם כד"ט העולים בגימטריא ג"ל, הם מתחלפות באותיות לה"י דאלהי"ם.

והנה, כל זה בשם אכדט"ם שבחסדים, אשר מונים אותו עם הכולל, ועי"ז הוא מגיע לחשבון ע"ה, שרומז על ג"פ יב"ק. אבל בשם אכדט"ם של הגבורות, תכוין בחשבון הפשוט בלבד, שהוא בגימטריא ע"ד, והטעם בזה הוא - כי להיותם גבורות, שהם גרועות מן החסדים, לכן אין אנו מוסיפין בהם את הכללות, שזה היה גורם לו להיות בגימטריא ע"ה, על דרך מה שביארנו בחסדים. כך נראה לי ששמעתי^ד.

שמות המוחין של הגדלות השני

אחר כך נכנס הגדלות השני, והוא ממש כדרך המוחין של גדלות הראשון. דהיינו שכמו שהתבאר בגדלות הראשון, אזי שם מח החכמה שבנצח הוא ע"ב, ושם מח הבינה שבהוד הוא ס"ג, ושם מח חסדים דדעת שביסוד הוא מ"ה, ושם הגבורות שבדעת הוא ב"ן.

ד. יש ליתן טעם למה דוקא בחסדים יש 'כולל'. והוא, כי הנה החסדים הם השפעת האור, ואילו הגבורות הם כח הצמצום והגבול, הגורם להוצאה לפועל. וממילא בחסדים יותר ניתן לראות בבהירות את ה'כולל', שמורה על יחידו ואלופו של עולם, שהוא האחד השרשי והפנימי של הכל.

וכל מוחין אלו יש באבא, וכמו כן באמא. וראה טבלא לסיכום.

מוחין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהים במילוי ההי"ן	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהים במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהים במילוי ההי"ן	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהים במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

פנימיות ענין המוחין הנכנסים לז"א

והנה, הרב מבאר שנכנסים מוחין לז"א, וצריך לבאר מהי פעולת המוחין האלו.

והנה, ז"א הוא ההתגלות של הא"ס אלינו בצורה שנוכל לתפוס. דהיינו שבהתגלותו כז"א, אזי הא"ס אינו מתגלה בכל תוקף יחודו, אלא מתנהג ומתגלה ב'פנים קטנות', דהיינו באופן שמתאים לתפיסת הנבראים.

ואומר הרב שבז"א נכנסים מוחין. כי הנה 'מוחין' הם אור וכח התגלות של אור הא"ס. וכשהם ניתנים לז"א, פירושו של דבר הוא שכעת הא"ס מתגלה לנבראים במדרגה עמוקה, ופנימית יותר, והם יוכלו לעלות ולתפוס את מציאותו ית' בתפיסה יותר גבוהה ועמוקה,

ועדיין היא תהיה באופן המתאים לנברא, דהיינו שהוא יוכל לתפוס זאת עד שזה יהיה אצלו המושכל הפשוט, והוא יכול לחיות על פי זה את פשיטות מציאות הבריאה.

כך שמצד האמת, ז"א לא חסר כלום, כי הרי הוא הא"ס בעצמו, ולא שייך בו חסרון או תוספת, אלא כל ענין המוחין הוא רק בהתגלות שלו אלינו. כי הנה הוא מתגלה באופן שמתאים לנבראים, וכאשר מתווספים לו מוחין, הפירוש הוא - שהוא מתגלה ביותר גילוי וביותר עומק.

ובאמת, עיקר ענין תוספת המוחין, הוא מה שמתוסף בנו כח להיות מסוגלים לתפוס את ההתגלות העמוקה. וזה נקרא שמתווסף בז"א מוחין, כי ז"א הוא ההתגלות של הא"ס לנבראים, וכשהגילוי שלו גדל, זה נקרא שיש בו תוספת מוחין.

(משל למה הדבר דומה - לרב גדול המלמד את תלמידיו, והנה, הוא יכול לדבר בפניהם ולגלות להם רק כפי שכלם ותפיסתם, ולכן אינו מגלה להם דברים עמוקים. אמנם, כאשר הם גדלים ועולים, הוא כבר יכול לדבר אתם ביותר עומק. ועתה, בחיצוניות נראה, שהוא גדל, כי הרי כעת שיעוריו יותר עמוקים, וזה באמת כך, אבל האמת היא שאין זה שינוי בו עצמו, אלא רק התגלותו גדלה, דהיינו שהוא גדל רק ביחס לגילוי שלו אליהם. וגם זה נעשה רק בגלל שהם גדלו).

יב

פנימיות ענין מוחין דאבא ומוחין דאמא

והנה, הרב מבאר שיש ב' מיני מוחין הניתנים לז"א, יש מוחין הניתנים לו מאבא, ויש מוחין הניתנים לו מאמא.

והנה, מוחין דאבא, הם התגלות אור הא"ס, באופן המגלה ומאיר את מציאותו ויחודו. ובהם מתברר יחודו ית', באופן שאין כלום חוץ ממנו.

והנה, כאשר האור הזה מאיר בז"א, דהיינו בהתגלות הנתפסת בלב הנברא, אזי הנברא תופס את יחודו ית' בעומק נפלא - עד כדי בחינה שהוא רואה כל דבר ב'ראיה אלקית', דהיינו שרואה איך בעצם אין עוד מלבדו, והכל חי מאור הא"ס, באופן שעומק כל המציאות הוא רק אור הא"ס. וזה מביא את האדם להרגשת 'ביטול'.

והמוחין דאמא הם גם התגלות מציאות אור הא"ס ויחודו, אבל צורת ההתגלות היא אינה כמו מוחין דאבא שמבארים רק את מציאות אור הא"ס, שבהם גילוי היוד הוא בתוקף

גמור. אלא מוחין דאמא הם באופן שמבאר את מציאות אור הא"ס עם נתינת 'מקום' למציאות הנבראים, דהיינו באופן שמבאר איך הכל זה אור השי"ת, ואיך זה מתפרש בתוך מציאות הבריאה.

ומוחין אלו מביאים את הנברא להשתוקקות והתלהבות להשי"ת, וליגיעה נפלאה בעבודתו.

אלו הם המוחין דאבא ואמא המאירים בז"א. שהם מדרגות גילוי אור הא"ס המתגלים בז"א, שהוא התגלות הא"ס באופן הנתפס לנבראים. והמוחין פועלים שהוא יתגלה ביותר עומק, ויוכלו להכיר בו ית' באופן נכון ועמוק יותר.

והנה, המוחין דאבא מאירים ומלמדים את האמת העמוקה מצד שרשה הפנימי, לראות איך הכל זה רק אור הא"ס, ולתפוס שבפנימיות הכל בטל לא"ס, ובזה להכיר ביחוד באופן שלם.

ויחד עם הגילוי הפנימי של אבא, מאירים המוחין דאמא, והם מלמדים איך לקבל את האור הזה גם בחיצוניות, דהיינו באופן המשתלב עם מציאות הנבראים, ואיך לקחת את האמת הזאת ולפעול איתה, כי תכלית הבריאה היא שיהיה לו ית' דירה בתחתונים^ה.

הערות

ה. והנה, אף שבכללות אבא נקרא 'חכמה', מ"מ, המוחין דאבא עצמם יש בהם, בפרטות, ד' מוחין - חכמה ובינה ודעת חסדים ודעת גבורות.

וכן במוחין דאמא, אף שבכללות היא נקראת 'בינה', מ"מ, בפרטות, יש בה גם חכמה ובינה ודעת. כי הנה, כל דבר מורכב מחב"ד. כי מח חכמה הוא תפיסת נקודת הדבר עצמה. ומח בינה הוא הכח להרחיב את הדבר, ולהכנס להבנת הדבר, ולגלות את פרטיו ואת התוצאות היוצאות ממנו. ומח דעת ענינו החיבור של הידיעות אל ההרגשות וה'בפועל'.

והדעת נחלקת לב', 'דעת חסדים' הוא החיבור מנקודת המשפיע, ואילו 'דעת גבורות' הוא החיבור מצד המקבל. כי כל חיבור יש בו ב' צדדים, של העליון ושל התחתון.

וממילא לאבא, שמגלה בכללות איך יש רק את אור הא"ס, הנה הבנה זו יש בה כללות, ויש בה פרטות והסבר, ויש בה דעת איך לראות זאת למעשה. וכן באמא.

כך שבכוונה למעשה, הם שווים, כי גם החכמה וגם הבינה וגם הדעת מורים על אותו ענין. ולמשל, על מוחין דאבא במדרגת גדלות ראשון, שענינם ראייה אלקית. אלא שהחכמה היא תפיסת הענין בנקודת התמצית הפנימית שלו, והבינה היא ביאורו והסברו, והדעת היא חיבורו למעשה.

ולכן, בכל מדרגה, אנו מוצאים שגם החכמה וגם הבינה וגם הדעת, כולם הם תמיד אותו שם, כי הם מורים על ענין אחד, שהוא עיקר הכוונה, אלא שיש בהם שינויים קלים בין השמות, כל אחד לפי תפקידו הפרטי בגילוי הזה.

יג

החילוק בין קטנות לגדלות

והנה, מבואר בדברי הרב שיש 'מוחין דקטנות' ויש 'מוחין דגדלות'. והנה, מוחין דקטנות הוא כמו 'קטן' שאינו מבין את הדבר בעומקו, אלא רק מכיר בחיצוניותו, דהיינו שהוא יודע שכך הוא הדבר. (ולמשל, כשיש מנורה דולקת, הנה הקטן יודע שהמנורה דולקת, אבל אינו מבין איך, ואילו הגדול יודע שיש זרם שמדליק אותה).

כך שגם מוחין דקטנות הם מוחין, אבל הם בלא הבנה עמוקה ותפיסה פנימית, אלא הם רק ידיעת עצם הדבר, בחיצוניותו. והתוצאה מזה שהקטן אינו יכול להרגיש את הדברים כראוי, כיון שהוא לא מבין אותם כראוי. ואילו הגדול מבין ומרגיש.

וממילא, בעת שמאיר לאדם מוחין דקטנות, הוא צריך לעבוד באופן של 'קבלת עול' ואמונה, כי לא בהיר לו היחוד מצד השכל וההרגשה, וממילא לא מאיר לו העבודה, ואין לו חשק אליה. אמנם, כיון שגם מוחין דקטנות הם 'מוחין', אזי הוא כן יודע משהו, והמוחין מאירים לו את ההבנה שכך הוא הדבר, אף שאינו מבין, ועי"ז הוא יכול לקבל עול, מתוך אמונה באמת שברור לו שהיא אמת, אלא שאינו מכיר בה כעת בשכלו.

וההרגשות שיש בזמן כזה הם הרגשות של 'החלטה', שמחליט לעבוד בגלל שברור לו שזו היא האמת, ואף שיש לו חושך, ואינו יכול להסביר, וגם אינו מרגיש.

(ביארנו את הדברים באופן שהם מתגלים אצל האדם, אבל שרשם הוא בהארה של ז"א – כי כאשר ז"א מאיר במוחין דקטנות, הפירוש הוא שאור הא"ס לא מתגלה לנשמה בצורה שהיא תוכל להבין ולהרגיש את יחודו, אלא הגילוי הוא בצורה נעלמת יותר, ובה הנשמה יכולה רק להכיר שכך הוא הדבר, וממילא לחיות על פי זה, ולקבל עול).

הערות

1. בתמיה. ופירושו [וכי] לא אכלנו לחם. ר"ל [הרי] כבר נכנס גדלות שני בקידוש שהוא היות. א"כ איך קטנות א' שהוא הכרפס נכנס האחרון. השד"ה.

יד

החילוק בין גדלות ראשון לגדלות שני

עוד ביאר הרב, שגם בגדלות עצמה, יש ב' מיני מוחין, והם גדלות ראשון וגדלות שני. ¹⁰⁰ וכן בקטנות יש ב' מיני מוחין, והם קטנות ראשון וקטנות שני.

¹⁰¹ והנה, ההבדל בין גדלות ראשון לגדלות שני, הוא – שבגדלות ראשון אף שמאיר לאדם האמת, והוא מכיר בה ומרגיש אותה, מ"מ, ההכרה אינה מוחלטת ופנימית, וממילא הוא עצמו עדיין לא נמצא שם, והוא עדיין לא 'חי' לגמרי בה.

והגדרת המוחין האלו הם – שהוא נכנס ל'אתכפיא', כי נפשו חיה במציאות הנמוכה יותר, אלא שכיון שמאירים לו המוחין הגבוהים, אזי הוא מושך את עצמו להכנס לעומק שמתגלה ומאיר לו במחו. אמנם, המוחין מאירים לו בגדר של חיצוניות, ולכן אף שבפועל הוא נכנס, וזה מאיר לו, מ"מ הוא עצמו עדיין לא נמצא שם, ויש בתוכו גם הכרה בדברים אחרים.

משא"כ בגדלות שני, בו הבהירות היא פנימית לגמרי, עד שהוא רואה בכירור מוחלט שזו האמת, וזו היא המציאות, ואין כלל צד אחר. וממילא הוא ממש חי שם, ו'נמצא' שם. וזה מוגדר כ'אתהפכא', שההכרה היא פנימית ומוחלטת, וממילא הוא ממש נהפך להיות שם, באופן שאין לו צד אחר כלל בנפשו.

(משל: ליהודי שרוצה לעשות כל מיני דברים שמענינים אותו, אבל כיון שהוא מכיר בערך ואמיתת לימוד התורה, לכן הוא כופה את עצמו להתגבר על הדברים שמושכים אותו, והוא יושב ללימוד תורה. והנה, בשעת הלימוד הוא נהנה מאוד, כי מאיר לו אמיתת התורה, אבל זה מאיר עד רובד מסוים בנפשו, ואילו בעומק נפשו הוא חי גם בדברים אחרים, ואחרי סיום נלימוד הוא ישמח גם בענינים אחרים. ואילו גדלות שני היא - כשהוא מרגיש שהתורה היא חייו, ואין לו כלל ענין בדברים אחרים.)

משל נוסף: אדם שמכיר בטוב השי"ת ונועם עבודתו, אבל יש לו גם משיכה להנאות העוה"ז, ואף שבשכל הוא מכיר שכל עניני העולם הם הבל, מ"מ, אין זה ברור וחי אצלו בפנימית נפשו, וממילא יש לו מלחמה בזה, ואף שבעת גדלות המוחין והארת הדבקות הוא מתענג על ההשי"ת, אבל אח"ב הוא מסוגל להמשך גם אחרי העולם. אבל כאשר מאיר לו המוחין דגדלות שני, אז ההכרה כל כך ברורה, עד שאין לו כלל צד שני, והעוה"ז כלל לא מושך אותו, כי הוא חי ומכיר בבהירות גמורה את האמת.)

טו

מעלת הקטנות שני

וזו היא מעלת הקטנות השני יותר מהגדלות הראשון, כי אף אמנם שבקטנות יש חושך, דהיינו שאין הכרה והרגשה באמת כראוי, ואילו גדלות ראשון היא גדלות, ויש הארה והכרה והרגשה. מ"מ, בגדלות ראשון ההארה היא יותר חיצונית, והאדם עצמו עדיין אינו נמצא שם, והוא צריך לכפות את עצמו. ואף שכאשר הוא כופה ונכנס זה כן מאיר לו, מ"מ אין זו הכרה שלימה.

אבל בקטנות שני, אף שהוא בקטנות, ולא מאיר לו, מ"מ הוא נמצא במצב של אתהפכא, והאמת ברורה בנפשו, ולכן הוא כבר חי שם. ואף שכעת זה לא מאיר בו, מ"מ המציאות ברורה לו, ואף שהוא מרגיש ב'חושך', ובחושך השכל והלב אינם פועלים כראוי, מ"מ זה לא משנה אצלו את המציאות.

טז

החילוק בין קטנות ראשון לקטנות שני

ובזה יתבאר ההבדל גדול שיש בין קטנות ראשון לקטנות שני. כי בקטנות ראשון, האדם נמצא לגמרי בחוץ, כי הרי הוא גם בקטנות ולא מאיר לו, וגם הוא ב'ראשון', שבה בכללות הוא נמצא בחוץ, והתפיסה וההכרה שלו הם עדיין נמוכים.

ובמצב כזה, כל כניסתו לעבודה היא רק מתוך אמונה וקבלת עול, וזה מאוד קשה, כי הוא לא מרגיש זאת. ובמצב הזה החיצונים מנסים להאחו, והם מנסים להפיל אותו, ומפתים אותו לחשוב ולהרגיש ולהתנהג אחרת מהאמת.

אמנם קטנות שני, המצב הרבה יותר טוב, כי אף שכעת הוא בקטנות ולא מאיר לו, מ"מ, כבר ברורה לו האמת, והוא חי בתוכה ועל פיה, אף בלי להרגישה במח ובלב, ומאוד קשה ליצר להפיל אותו מדרכו, כי ברור לו נקודת האמת בשלימות, והוא ממש חי שם.

דרכי העבודה בקטנות ראשון

כך שקטנות ראשון היא עבודה מתוך אמונה, שמאמין שזה הנכון והטוב, אף שאין לו לא הרגשה ולא הכרה והבנה. והעבודה היא באופן של קבלת עול, בלי שום הרגשה או ידיעה ברורה, אלא יש רק מוחין דקטנות שנותנים לו את הידיעה שכך האמת, וממילא כך צריך לעשות.

זו היא כללות העבודה בקטנות ראשון. ועתה יש לבאר מהו החילוק בזה בין המוחין דאבא למוחין דאמא.

הנה, כיון שמוחין דאבא ענינם הכרה ביחודו ית', עד כדי ראייה אלקית, אזי גם מוחין דקטנות ראשון שבו ענינם – שידע, שהכל זה השי"ת, ואין עוד מלבדו, והוא הכל. אלא שבקטנות ראשון הוא יודע זאת בלי הכרה והרגשה, וזה נמצא אצלו רק בידיעה חיצונית. ומתוך זה הוא מכריח את עצמו לראות הכל כפי הנכון בראייה אלקית, והוא סר מרע ונכנס לאמונה.

(במדרגה זו, הוא מכניס זאת לעצמו בכח, דהיינו שהוא כביכול כופה את עצמו להאמין בכך שהכל זה השי"ת, ולהתנהג בהתאם לכך. והכפיה היא בגלל שהוא יודע שזו היא האמת, אף שהוא לא מרגיש אותה ולא מבין אותה ולא חי אותה).

ואילו במוחין דאמא, כיון שענינם לגלות את יחודו ית' באופן המתאים למציאות הנבראים, שזה יוצר השתוקקות התלהבות ויגיעה. הנה, בקטנות ראשון, המוחין מעוררים את האדם, שאף שאינו מבין ומכיר ומרגיש, מ"מ, בכח שהוא יודע ומאמין שזו האמת, זה מעורר אותו לקבל עול להשתוקקות, דהיינו הוא מקבל הכרה שצריך לרוץ אחרי השי"ת, ולעשות את מצוותיו.

(באופן שהמוחין של אבא, שהם הכרה שהשי"ת הוא הכל, הם מביאים תמיד לבחינת 'אין' וביטול, מכח ההכרה באמת. ועתה, בקטנות ראשון, הביטול הוא חיצוני, דהיינו שהאדם מבין שהוא צריך להתבטל, והוא מתנהג כך, וזה פועל בעיקר לבטל את הגאווה וכל הרצונות של שקר, דהיינו לסור מהרע מתוך ביטול לאמת.

ואילו מוחין דאמא שהם הכרה ביחוד השי"ת באופן המורה ומשתלב עם מציאות ופעולת הנברא, אזי הם מביאים תמיד בחינת 'יש' דקדושה, דהיינו כח פעולה והשתוקקות והתלהבות. ועתה,

בקטנות ראשון, שכללותו הוא קבלת עול - אזי מקבל כאן כח לקבל עול, דהיינו לרוץ ולעשות פעולות כרצון השי"ת).

יח

העבודה בגדלות ראשון

ולמעלה מזה גדלות ראשון, שהיא מוחין והכרה והרגשה, דהיינו שמכיר במוחו בהירות שיש את השי"ת, ומכיר ביחודו, ומרגיש אותו באמת, לפי מדרגתו. וזה גורם לגדלות - שהדברים ברורים ומאירים לו, והוא שמח בהם. והאור וההכרה גורמים לו שירצה את העבודה ויהיה לו 'חיות' ממנה.

והנה, כיון שמוחין דאבא ענינם הכרה ביחודו ית' - אזי בגדלות ראשון דאבא, השי"ת מאיר את האמת, ועי"ז האדם מכיר שהכל אלוקות, ומסתכל על הכל מתוך ראייה אלוקית. ואילו מוחין דאמא שענינם לגלות את יחודו ית' באופן המתאים למציאות הנבראים - הנה הם מביאים אותו להשתוקקות להשי"ת, ולעשות רצונו מתוך שמחה.

אמנם, אין זה אלא גדלות ראשון, שאף שהוא מכיר באמת, מ"מ היא אינה בהירה אצלו לגמרי באופן פנימי, ולכן בעומק לבו עדיין יש לו גם רצונות אחרים של שקר. ואף שכאשר הוא נכנס לעבודה, הוא שמח, וטוב לו בה, מ"מ, הוא יכול גם להיכנס למקום אחר, דהיינו שלא נתבטלו אצלו תאוות עוה"ז, ולא התבטלה אצלו לגמרי המחשבה וההרגשה כאילו שהבריאה היא מציאות. כי גם הקטנות הראשון וגם הגדלות הראשון, הם בבחינת אתכפיה, אלא שהחילוק ביניהם שבגדלות יש הכרה והרגשה, והכל נעשה בשמחה וחיות, ואילו בקטנות יש לו רק ידיעה סתומה, ואז הכל נעשה מתוך קבלת עול.

יט

העבודה בקטנות שני

ואז עולים לקטנות שני. והנה, כללות המוחין של קטנות וגדלות שני הם מוגדרים כ'חכמה', דהיינו שהאדם ממש רואה את האמת, והוא ממש נמצא וחי שם, באופן שברור לו שאין משהו אחר. אמנם גם בזה יש גדלות וקטנות. כי קטנות שני הוא מצב שאף שמכיר באמת באופן מוחלט, מ"מ כרגע אין זה מאיר לו לא בידיעה ולא בהרגשה.

והנה, בוודאי שבקטנות זו יש מעט חוסר חשק, כיון שלא מאיר לו ההכרה וההרגשה,

וממילא אין לו מה ש'ידחוף' אותו. אבל כיון שכבר בהיר לו שהשי"ת הוא הכל, ואין משהו אחר חוץ ממנו, אזי ממילא הוא עושה את רצון השי"ת מתוך בהירות, ובלי כ"כ קושי.

והנה, קטנות ב', שכבר נהפך לבבו אל האמת של השי"ת, ואין לו משהו אחר, אלא שזה בלי הארה – הנה, באבא, שענינו גילוי היחוד, אזי מכח המוחין האלו, האדם חי למעשה ע"פ האמת של הראיה האלוקית, והוא סר מכל מיני הרע, ומהגאווה ומכל השקר, והוא גם מתבטל לשי"ת מתוך שכל בלי הרגשה.

ובאור של אמא, שהיא גילוי היחוד באופן המפעיל את הנבראים – אזי הוא יעשה ויפעל את רצון ה', ומתוך הידיעה באמת, הוא ירוץ אחריו, ואף שזה בלי חשק ואור, מ"מ טוב לו בזה, כיון שיש לו ידיעה פנימית שזה הטוב והאמת. (ודרגא זו נקראת 'בטחון', שזה למעלה מאמונה, כי אמונה היא הרעיון, ואילו ענין הבטחון הוא שהאמת כבר ברורה כל כך, שזה כבר יורד 'למעשה'. אף שכעת, בקטנות, הוא אינו חי את זה בהרגשה בפועל).

והנה, במדרגה זו יש לו מעט תענוג מהעבודה, משא"כ בקטנות ראשון שהכל היה מתוך קושי ומאמץ.

העבודה בגדלות שני

ולמעלה מכולם היא מדרגת המוחין של גדלות שני, שבהם יש תפיסה ברורה וידיעה חזקה, באופן של ראייה מוחלטת וברורה, עם הרגשה עצומה שמרגיש את אור השי"ת ואת אמיתתו.

והנה, במוחין דאבא, שענינם גילוי היחוד השלם, והתפיסה וההשגה באחדותו ית' – הנה, במדרגה זו, זוכים לראייה אלוקית ברורה, המביאה לביטול במציאות, והאדם מרגיש אין הכל זה רק אור השי"ת, ואילו הנברא בטל ו'נמס' בתוך האור שכולל הכל.

ובמוחין דאמא, שענינם הכרה ביחוד ה' באופן המורה גם על מציאות הבריאה באופן הנכון – הנה, במוחין דגדלות שני דאמא, יש הכרה שגמורה באמיתתו ית', הכרה במדרגה של ראייה, וזה מביא להשתוקקות עצומה באש קודש, ולהתכוונות שמביאה להתלהבות בעבודה, (מתוך 'ביטול היש').

חלק ב'

סדר כניסת המוחין דאמא (הכוסות)

והנה, אם אלו המוחין היו נכנסין בסדר המדריגות, כשאר הזמנים, ודאי שהיו נכנסין לסדר הנזכר, והיינו מכוונים בהם כל מדריגה ומדריגה בפני עצמה. אמנם, עתה אינם נכנסים אלא ביחד, פירוש הענין, כי קו הימין שהוא מוח החכמה דאימא, נכנס יחד בכל בחינות קטנות וגדלות א' וקטנות וגדלות ב'. וקו השמאל נכנס יחד אח"כ, בכל בחינותיו. וקו האמצעי נכנס אח"כ ביחד, בכל בחינותיו.

וזה ביאורם של דברים. בכוס א' תכוין אל קו ימין, שהוא מוח החכמה שבז"א, מצד אימא בלבד כנ"ל, וקו זה הוא נכנס ראשון לכולם. ולכן כוס זה אומרים עליו קידוש, כי כל קדש הוא בחכמה כנודע.

ומן הראוי היה שיכנס תחילה הקטנות א' דמוח זה דחכמה, ואחריו גדלות א' ואחריו קטנות ב' ואחריו גדלות ב', כי בתחילה נכנסים נה"י, האחרונים דאימא, ואחריו נכנסים חג"ת דאימא שהם קטנות ב' וגדלות ב'.

אבל, לפי שהקטנות א' הוא דין גמור, ובו נאחזים החיצונים תכלית האחיזה, והנה כוונתנו עתה בליל פסח להשבית החמץ, שהוא אחיזת החיצונים בקטנות דאלהי"ם הנקרא חמץ ושאר, כמ"ש ענינם בדרוש החמץ והשאור, כי לולי היות הרחמים מתגברים בלילה הזו בתכלית, לא היו נגאלים כלל כנ"ל - ולכן אינן נכנסים הקטנות הא' בתחילה.

אמנם, בתחלה נכנסים גדלות הא', ואח"כ קטנות הב', ואחריו גדלות הב', ואז כבר נתבטלה אחיזת החיצונים, מחמת גדלות הא' והב' שהם רחמים גמורים. ואפי' הקטנות הב' איננו בבחינת דין כמו הקטנות הא', כמבואר לעיל ששם אכדט"ם הוא רחמים, ונקרא אלהי"ם חיים, יען כי אין החיצונים נאחזים שם, הנקראים דרגא דמותא ואלהים אחרים.

ואז נכנס הקטנות הא' באחרונה, כי אז אין חשש, כי לא יוכלו החיצונים לחזור עתה להאחו בהם, מחמת האור הגדול של גדלות א' וב' שנכנסו כבר.

ונמצא כי בכוס א' נכנס גדלות א' וקטנות ב' וגדלות ב' דמוח חכמה מצד אימא. האמנם גדלות הא' דרכו ליכנס תמיד מאליו כשאר לילי יו"ט ושבת, ואין צורך לכוין בו על הכוס,

ולכן מה שצריך לבין בכוונת כוס א' הוא קטנות ב' וגדלות ב', ותכוין כי מכל שכן שכבר נכנס בתחילה גדלות הא'.

וזה סדר כוונת כוס א': תכוין בתחילה אל קטנות הב', והוא ענין הכוס בעצמו והיד האוחזת בו, שהוא בחי' מעשה, ותכוין כי ה' אצבעות יד ימינך אשר עליהם יושב הכוס הזה, הם בחינת הקטנות הב', שהוא הכלים והלבושים של חג"ת דאימא הנכנסין עתה בז"א, ותכוין כי מכל שכן שכבר נכנס גדלות א' כנוכר.

ותכוין: כי הכוס עצמו הוא בגימטריא אלהי"ם, שהוא הקטנות הב', אמנם הוא בבחינת תמורתו שהוא שם אכדט"ם כנ"ל. והה' אצבעות יד ימינך, הם סוד ה' אותיות אכדט"ם.

ונלע"ד ששמעתי ממוז"ל כי ה' אצבעות הם קטנות הא', והכוס הוא קטנות הב'. אבל אין לסמוך על זה, אלא על מה שכתבתי, כי כך מצאתי כתוב בקונטרס מן העת ששמעתי מפי מוז"ל.

ואמנם, פשוט הוא כי אף במוחין דקטנות יש בהם עצמות וכלים - שהם האורות שבתוכם הנקראים מוחין ממש, והכלים שהם הלבושים שלהם. והנה הכלי הוא הכוס כנוכר, והמוחין הם היין שבתוך הכוס, והוא ג"כ שם אכדט"ם, כי הנה היין בגימטריא ע', ואם תחברוהו עם חמשה אצבעות האוחזות בו הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם עם הכולל.

וגדלות הב' נכנס על ידי הדיבור ועל ידי הכוונה של ברכת הקידוש וברכת היין, ולכן תכוין בהויו"ת שבברכות אלו שהם הויה דע"ב דמילוי יודי"ן, כי מילוי יודין הוא במוח החכמה כנודע. והרי ביארנו מילת קדש.

אח"כ ורחין, והוא ענין הרחיצה הא'. והנה הכוונות של הרחיצה היא בשם של י"ה במילואו, כי שם י"ה הוא סוד המוחין כנודע. ותכוין בי"ה במילוי ע"ב דיודין, כזה: יו"ד ה"ל. וזהו כוונת הרחיצה זו של אחר הקידוש.

אח"כ ענין הכרפס. והענין הוא - כי אחר שנכנסו הגדלות הא' והקטנות הב' והגדלות הב' דמוח חכמה דמצד אימא בכוס יין הקידוש כנוכר, הנה כבר החיצונים נסתלקו אחיזתם, וכבר יכול לנכנס הקטנות הא', אע"פ שהוא דין קשה.

והנה, מילת כרפס הוא בגימטריא ש"ס, והוא שם אלהי"ם במילוי יודין שהוא ש', וכשתמלאנה במילואה שי"ן יהיה בגימטריא כרפס. והוא הקטנות א' דמוח חכמה שבנצח דאימא כנ"ל.

ותכוין שגם כל שאר הקטנות א', דמוח בינה ודעת דמצד אימא גם הם נכנסין יחד עם קטנות דמוח החכמה. ונמצא כי אין שינוי רק במוח החכמה, שנכנס קטנות הא' אחר גדולתו הב',

אבל במוח הבינה ודעת נכנס קטנות א' שלהם טרם יכנסו הגדלות הא' שלהם, והם נכנסים כסדרן ממש, ואין השינוי אלא במוח החכמה כנוצר.

וזהו סוד משו"ל בענין הכרפס, שמביאים אותו כדי שישאלו התינוקות ויאמרו עדיין לא אכלנו לחם ואנו אוכלים עתה ירקות בתחילת הסעודה¹. וסוד הענין הוא - כי התינוקת רמוז לזמן הקטנות הא', ולכן הם עצמם תמהים איך נכנס הקטנות הא', שהוא אכילת הכרפס, שלא כסדרן, אחר שכבר נכנס גדלות א' וקטנות ב' וגדלו' ב' בכוס של הקידוש.

וגם עד"ז יתבאר שאלת מה נשתנה הלילה הזה כו', שבכל הלילות אין אנו מטבילין כו', ותי' שאלה זו היא באמרנו עבדים היינו לפרעה כו', ולכן כדי שלא ישלטו החיצונים, הוצרך להקדים כניסת הגדלות אל הקטנות הא', ע"ד הנ"ל.

ובזה תבין כי לקיחת הכרפס בליל פסח אינה בהזדמן, כמ"ש הפוסקים שלוקח ירק אחר במקומו אם ירצה, ואין הענין כך, כי דברי חכמים ומנהגם תורה היא, וצריך לדייק ולהזהר לאכול דוקא הכרפס ולא ירק אחר.

כוס הב' הוא בחינת מוח בינה דמצד אימא, ובכל פרטי כוונותיו הם שוים אל כוונת כוס הא', רק שהכוס הא' הוא מוח חכמה דאימא, וזה הכוס הב' הוא מוח בינה דאימא. וזה ההפרש שיש ביניהם.

הנה, תחילה תכוין כי הקטנות הא' דמוח הבינה דאימא כבר נכנס בענין כרפס כנ"ל, ועכ"ז תכוין עתה בו, שהוא אלהי"ם דמילוי ההי"ן. ואח"כ תכוין שגדלות א' הוא הוי"ה במילוי ס"ג, ואח"כ תכוין אל קטנות הב' שהוא בחינת הכלי והלבוש של המוח דבינה, הנה הוא שם אכדט"ם, אלא שהוא בבחינת התחלקותו לב' חלקים א"ם ג"ל כנ"ל. ובכל שאר הפרטים תכוין ע"ד מ"ש בכוס הא'. ואח"כ תכוין אל גדלות הב', וגם הוא הוי"ה במילוי ס"ג.

ענין מגיד וסיפור יציאת מצרים כבר נתבאר למעלה, בענין שם פסח שהוא פ"ה ס"ה, גם בע"ה לקמן בכלל הדרוש יתבאר כמה טעמים וכמה כוונות אחרות, וגם יתבארו מקצת מפסקי ההגדה.

רחצה: והיא רחיצה הב', [ו] גם היא בסוד י"ה ע"ד הנזכר ברחיצה הא'. אלא ששם י"ה הוזה תכוין אל י"ה של הוי"ה דס"ג.

כל מח נכנס בכל בחינותיו

והנה, אחרי שהרב ביאר לנו את כל שמות המוחין, הוא מתחיל לבאר את סדר כניסתם, ותחילה הוא מקדים הקדמה ואומר: הנה, אם אלו המוחין היו נכנסין בסדר המדרגות הרגיל, וכשאר הזמנים, אז בודאי שהיו נכנסין על הסדר הנזכר. דהיינו שהיו נכנסים תחילה מוחין דקטנות א', ואח"כ מוחין דגדלות א', ולאחריהם מוחין דקטנות ב', ואחרי כולם מוחין דגדלות ב'. שזהו הסדר המסתבר.

ומוסיף הרב ואומר: אם זה היה כך, אז גם היינו מכוונים בהם כל מדרגה ומדרגה בפני עצמה. דהיינו, שתחילה היינו מכוונים את כל קומת מוחין דקטנות א', (את החכמה דקטנות א', ומיד אחריה את הבינה דקטנות א', ואחריה את הדעת דקטנות א'). ורק אח"כ, אחרי שהיתה נשלמת כל קומת קטנות א', אז היינו עולים לבנות את קומת המוחין דגדלות א'. וגם בה היינו בונים תחילה את כל הקומה, דהיינו את גם את החכמה וגם את הבינה וגם את הדעת. ורק אחרי שהיתה נשלמת כל קומת גדלות א', היינו עולים לבנות את קטנות ב', ואחרי שהיינו בונים את כולה, רק אז היינו עולים לגדלות ב'.

אמנם, עתה אינם נכנסים כך, אלא כל קו נכנס לבדו, וכל מדרגותיו נכנסות ביחד. פירוש הענין: כי הנה, לדוגמא, קו הימין שהוא מוח החכמה דאימא, נכנס ראשון, והוא נכנס בכל בחינותיו יחד, דהיינו שנכנס גם קטנות ראשון שלו, וגם גדלות ראשון, וגם קטנות שני, וגם גדלות שני. ורק אחרי שנכנסו כל מדרגות הימין - חכמה, אז מתחיל להכנס קו שמאל.

ורק אחרי שגמר כל קו ימין - חכמה להכנס, רק אז מתחיל להכנס קו השמאל, באופן שקו שמאל נכנס אח"כ, דהיינו אחרי כניסת כל חלקי קו ימין. וגם קו שמאל נכנס בכל בחינותיו [יחד]. וכן גם קו האמצעי נכנס אח"כ ביחד בכל בחינותיו.

סדר הכניסה

וזה ביאורן של דברים. בכוס ראשון תכוין אל קו ימין, שהוא מוח החכמה שבז"א. וזו החכמה היא רק החכמה שמצד אימא בלבד, וכנזכר לעיל שהכוסות הם המוחין של אמא, (ואילו המוחין של אבא נכנסים במצות). וקו זה, קו החכמה, הוא נכנס ראשון לכולם. ולכן כוס זה אומרים עליו קידוש, כי כל קדש הוא בחכמה כנודע.

והנה, מן הראוי היה שיכנס הקו הזה לפי סדר, דהיינו שתחילה יכנס הקטנות ראשון דמוח זה דחכמה, ואחריו יכנס הגדלות ראשון, ואחריו קטנות ב', ואחריו גדלות ב'.

ומוסיף הרב הסבר, למה כל כך ברור שכך צריך היה להיות, והוא אומר ומסביר: כי הנה, המוחין האלו מגיעים מלובשים בתוך אמא, והנה, המוחין דקטנות וגדלות ראשון הם מלובשים בנה"י דאמא, ואילו המוחין דקטנות וגדלות שני הם מלובשים בחג"ת דאמא¹, ואם כן היה ראוי להיות כי בתחילה יהיו נכנסים הנה"י, שהם האחרונים דאמא, דהיינו שהם הנמוכים יותר וקרובים יותר אל ז"א. ורק אח"כ יהיו נכנסים חג"ת דאמא, שהם קטנות שני וגדלות שני. כך היה ראוי להיות.

דברי חכמים

קטנות ראשון נכנס אחרון

אבל, אומר הרב, לפי שהקטנות ראשון הוא דין גמור, ובו נאחזים החיצונים תכלית האחיזה. דהיינו, שכיון שהקטנות הראשון היא ללא הכרה וללא הרגשה, וגם הכל בדרך של אתכפיא, אזי זה מאוד קשה, וממילא יש ליצר יותר כח לנסות להאחז, ולהפיל את האדם. (ומאוד קשה להלחם בו במדרגה זו, כי אין לאדם אור).

דברי חכמים

והיינו: הנה, בקטנות, ובפרט קטנות ראשון, אין לאדם מוחין והרגשה ואור, אלא רק ידיעה פנימית של אמונה. וזהו מצב מסוכן, כי היצה"ר עלול לנסות להפיל אותו ליאוש ועצבות, ולהתלהב מתאוות העוה"ז, או לחשוב כאילו יש ביד האדם לעשות משהו בהשתדלותו. ומאוד קשה להתגבר במצב כזה על היצר, כי אין בזה תענוג. (ולכן ילד שהוא בקטנות אמיתית צריך לחנכו ולהשגיח עליו).

והנה, כוונתנו עתה בליל פסח היא - להשבית את החמץ, שהוא אחיזת החיצונים במוחין דקטנות, שהם שמות דאלהי"ם הנקראים חמץ ושאור, וכמו שיתבאר להלן ב"ה בענין

הערות

1. אין הדבר כפשוטו ממש, כי תמיד המוחין מגיעים מלובשים בנה"י, וגם המוחין השניים מלובשים בנה"י. אלא, הכוונה היא 'לפי ערך'. דהיינו, שצריך לדעת, שכאשר ז"א קיבל את המוחין הראשונים, הנה הוא גדל, ואז גם או"א גדלים, ועולים גבוה יותר, ואז, כאשר הוא מקבל מוחין שניים, הנה הוא מקבל אותם מהנה"י החדשים שלהם, דהיינו מה שנקרא נה"י עכשיו, במקום הגבוה. והמקום הזה היה נקרא חג"ת, ביחס לנה"י הראשונים. ואכמ"ל.

דרוש החמץ והשאור. כי לולי היות הרחמים מתגברים בלילה הזו בתכלית, לא היו נגאלים כלל כנזכר לעיל (בדרוש ג'), וזאת בגלל ריבוי אחיזת החיצונים במוחץ דקטנות. רח"ל.

ולכן, אינן נכנסים הקטנות הראשון בתחילה, כי בהם החיצונים ימהרו להאחו. אמנם, הסדר הוא שבתחילה נכנסים גדלות הראשון, ואחריו הקטנות השני, ואחריו גדלות השני. ואז כבר נתבטלה אחיזת החיצונים, מחמת האור של הגדלות הראשון והשני שהם רחמים גמורים.

ואפילו הקטנות השני, שכן נכנס, ולכאורה כיון שהוא קטנות אז יש כאן אחיזה, על זה אומר הרב - אין לחיצונים בו אחיזה, כי איננו בחינת דין כמו הקטנות הראשון. וכמבואר לעיל ששם אכדט"ם הוא רחמים, ונקרא אלהי"ם חיים יען כי אין החיצונים נאחזים שם, שהם הנקראים דרגא דמותא ואלהים אחרים.

ואז, אחרי שנכנסו כל אלו בקידוש, אז יהיה אפשר שיהיה נכנס הקטנות הראשון באחרונה, בכרפס, כי אז כבר אין חשש, כי כבר לא יוכלו החיצונים לחזור עתה להתאחו בהם, מחמת האור הגדול של גדלות ראשון ושני שנכנסו כבר.

ופנימיות הענין היא - שעל ידי שמקדימים להכניס את המוחץ דגדלות, אזי אחרי שהאדם טעם את מתיקות המוחץ, והיה לו ביטול והשתוקקות מאירים, אז מכוח זה יוכל לעמוד באמונה וקבלת עול גם כשהמוחץ מסתלקים. (וכן הוא בחינוך - שיש להטעים לילד וכן לעצמו, ממתיקות התורה והעבודה, וזה יתן כוח לעת קושי לעמוד בקבלת עול גם בזמן שאינו מרגיש כלום).

גדלות א' נכנס בקדושת היום

ונמצא: כי בכוס ראשון נכנס גדלות ראשון, וקטנות שני, וגדלות שני - דמוח חכמה מצד אימא.

האמנם, מעיר הרב ואומר: גדלות הראשון דרכו ליכנס תמיד מאליו, בשאר לילי יו"ט ושבת, ולכן גם בפסח הוא נכנס מאליו, ואין צורך לכוין בו על הכוס. ולכן, מה שצריך לכוין בכוונת כוס ראשון הוא - קטנות שני וגדלות שני. ותכוין כי מכל שכן שכבר נכנס בתחילה גדלות הראשון.

כאן הרב מגלה, בדרך אגב, יסוד עצום - שהמוחץ דגדלות ראשון נכנסים בלי כל פעולה

מצידינו, אלא בכח עצם קדושת היום, כל הנשמות של ישראל מתרוממות, ומקבלות הכרה והרגשה באלקות, לפי מדרגתה. (וראה בטבלאות הסמוכות, שבהם הודגש מה נכנס בקדושת היום).¹

מוחיין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהים במילוי ההי"ן	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"י)	שם אלהים במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחיין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהים במילוי ההי"ן	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"י)	שם אלהים במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

הערות

ז. הרב בונה את הדברים בסדר מסודר, ובכוונה עמוקה. כי הנה בתחילה הוא אמר בכללות - שכל מח חכמה נכנס יחד, והוא לא פירט שהקטנות א' לא נכנס, והגדלות א' כבר נכנס מאליו. וזאת, כדי שנבין את כללות הענין, שכל החכמה נכנס לבד וכן כל הבינה לבד, וכו', כל אחד בכוס שלו.

ואח"כ, הרב התחיל להכנס לפרטים, ואמר שאף שאמרנו שכל החכמה נכנס, מ"מ קטנות ראשון לא נכנס, לטעם חשש אחיזת החיצונים. וכעת הוא מוסיף עוד הערה, ומגלה שגדלות ראשון אמנם כן נכנס, אבל הוא כבר נכנס קודם.

והסוד בזה: שבודאי שגם קטנות ראשון שייך לקידוש, מצד שהוא חכמה, ולכן הרב נתן בדבריו

ה

כוונות קטנות וגדלות שני בכוס ראשון

וזה סדר כוונת כוס ראשון. תכוין בתחילה אל קטנות השני, והוא ענין הכוס בעצמו והיד האוחזת בו. לפי שהקטנות היא חיצונית, ולכן היא נרמזת בכוס ואחיזתו, שהוא בחינת מעשה.

ותכוין כי ה' אצבעות יד ימינך, אשר עליהם יושב הכוס הזה, הם בחינת הקטנות השני, שהוא הכלים והלבושים של חג"ת דאימא, הנכנסין עתה בז"א. אמנם, תקדים תחילה ותכוין - כי מכל שכן שכבר נכנס גדלות ראשון כנזכר. ואח"כ תכוין את כוונות קטנות שני.

ותכוין כי הכוס עצמו הוא בגימטריא אלהי"ם, כי הנה, לאמיתו של דבר, שם אלהי"ם הוא הקטנות השני, אמנם, אין זה שם אלהי"ם רגיל, אלא הוא בבחינת תמורתו, שהוא שם אכדט"ם, כנזכר לעיל. וגם תכוין ש החמש אצבעות יד ימינך הם סוד ה' אותיות אכדט"ם.

ונלע"ד ששמעתי ממוז"ל - כי ה' אצבעות הם קטנות הראשון, והכוס הוא קטנות השני, אבל אין לסמוך על זה, אלא על מה שכתבתי שגם ה' האצבעות מורים על קטנות שני. והטעם ששמועה ראשונה היא העיקרית, היא - כי כך מצאתי כתוב בקונטרסי, מן העת ששמעתי מפי מוז"ל.

ואמנם, מוסיף הרב ואומר: פשוט הוא - כי אף במוחין דקטנות, שבכללות הם נחשבים רק לכלי, וכמו שהרב אמר לעיל, מ"מ, ביחס לעצמם יש בהם עצמות וכלים. דהיינו - 'עצמות' הם האורות שבתוכם, הנקראים מוחין ממש, ואתם עמם הכלים, שהם הלבושים שלהם.

והנה, הכלי הוא הכוס כנזכר, ואילו האור שהם המוחין, הם היין שבתוך הכוס. והוא ג"כ שם אכדט"ם, כי הנה היין בגימטריא ע', ואם תחברוהו עם חמש אצבעות האוחזים בו הרי ע"ה, כמנין אכדט"ם עם הכולל.

הערות

משמעות שהוא נכנס, אלא שבפועל אין מכניסים אותו. וכמשל מי שמזמינים אותו לבוא כיון שהוא שייך אבל בפועל גורמים לו שלא יבוא. וזו הערה ראשונה על הפשטות. ובהערה השניה הרב מדבר על הגדלות הראשון, כי הוא גם שייך לקידוש, וגם נמצא בפועל, אלא, שיש סיבה שהוא כבר נכנס קודם.

הרי התבאר הכוונה של קטנות שני הזה – שהוא שם אכדט"ם, ושם זה נרמז בין בכוס שהוא הכלי, ובין ביין שמורה על האור.

וגדלות הב' נכנס על ידי הדיבור ועל ידי הכוונה של ברכת הקידוש וברכת היין. ולכן, כיון שהמוחין נכנסים בכח הברכה, לכן תכוין בהויות שבברכות אלו שהם הוי"ה דע"ב, שהיא ההוי"ה דמילוי יודי"ן, כי מילוי יודי"ן הוא במוח החכמה כנודע. (וראה בטבלאות הסמוכות, ששם הודגש מה נכנס בכוס ראשון).

מוחין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (נימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (נימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	יכוין שכבר היה - שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

ורחין

אח"כ בא ענין הרחיצה הראשונה. והנה הכוונה של הרחיצה היא בשם של י"ה במילואו, כי שם י"ה הוא סוד המוחין כנודע, והמוחין הם הנותנים את האפשרות והכח לרחוץ ולצאת מהקליפה. ועל דרך מה שאחז"ל 'אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות', ומידה טובה מרובה, שהטהרה היא ע"י רוח קדושה של המוחין וההשגה האלקית.

ומוסיף הרב ואומר: ותכוין בי"ה במילוי ע"ב דיודין, כזה: יו"ד ה"י. כי מוחין דע"ב, הם מביאים להכרה עמוקה ביחודו ית', ולביטול גמור ופנימי. וזה עומק דברי הרש"ש שרחיצה זו היא רחיצת הכלי הפנימי, שהוא המח, המכיר באלקות, וזה נעשה בעיקר ע"י המוחין המתגלים משם ע"ב.

והרב מסיים את דבריו בזה ואומר: וזהו כוונת הרחיצה זו של אחר הקידוש, שכבר נכנס מח חכמה, כי כעת כבר שייך לרחוץ ולהתנקות. אבל בלי התחילו המוחין להכנס, איך יוכל לקבל כח ורצון לרחוץ.

כַּרְפֵּס - מוֹחִין דְּקַטְנוֹת

אח"כ ענין הכרפס. והענין הוא: כי אחר שכבר נכנסו המוחין היותר גבוהים שהם הגדלות הראשון והקטנות השני והגדלות השני, דמוח חכמה דמצד אימא, שהם נכנסו בכוס יין הקידוש כנוזר - הנה, על ידם כבר החיצונים נפלו, וכבר נסתלקה אחיזתם, וממילא כבר יכול ליכנס מח הקטנות הראשון, אע"פ שהוא דין קשה. וזה נעשה עתה בכרפס^פ.

והנה, השם 'כרפס' מורה על הקטנות, כי 'כרפס' הוא בגימטריא שם אלהי"ם במילוי יודי"ן. שהרי שם אלהי"ם דיודי"ן הוא בגימטריא ש', וכשתמלאנה במילואה, כזה: שי"ן, זה יהיה בגימטריא כרפס. הרי איך כרפס הוא גימטריא של שם אלהי"ם דיודי"ן^ט.

והנה, שם אלהי"ם דיודי"ן הוא הקטנות הראשון דמוח חכמה, שנמצא בנצח דאימא כנ"ל. והוא הנכנס כעת בכרפס וגם נרמז בשמו. אמנם לא רק הוא נכנס אלא כל חלקי הקטנות הראשון דאימא, ולכן אף שרק מח החכמה נרמז בשם 'כרפס', מ"מ תכוין שגם כל שאר הקטנות ראשון, שהם קטנות ראשון דמוח בינה ודעת דמצד אימא, תכוין שגם הם נכנסין יחד עם קטנות דמוח החכמה. (וראה בטבלאות הסמוכות ששם הודגש מה נכנס בכרפס).

הוא

הוא

הערות

ה. והנה, היות שזה קטנות ראשון, לכן מטבילים את הכרפס במי מלח למתקו, ע"י ההוי"ת של המלח. ובדרך פנימיות י"ל שבזמן של קטנות ראשון צריך למתקו בכח דברים חיצוניים, כגון שיקבל כסף אם יתגבר, וכדומה, כי בזמן זה חסר אור, ויש בזה סכנה, לכן במצב כזה נכון להכניס אור אפילו ע"י דברים שהם בחינת שלא לשמה.

ט. הנה כאן הרב עושה גימטריא מחודשת, שהרי הגימטריא היא שלש מאות, אלא ששלש מאות הוא אות ש, ועליה הרב אומר שכאשר היא במילואה היא שלש מאות ושישים.

ולכאורה הרי כל עצמה של הגימטריא הוא אינה אלא שלש מאות, ומה מועיל מה שמילוי האות שי"ן עולה שלש מאות ושישים.

ומבואר בדברי הרב שני יסודות. יסוד ראשון: שהגימטריא של האותיות היא מהות המספר עצמו. והשני שכאשר האות היא שלש מאות אזי מילואה טמון בתוכה.

מוחי'ן דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (נימטריא ע"ד)	אכדטם (נימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ז)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחי'ן דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (נימטריא ע"ד)	אכדטם (נימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ז)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

ומסיים הרב את דבריו בענין הזה, והוא אומר: ונמצא, כי אין שינוי בסדר כניסת המוחין, אלא רק במוח החכמה, שנכנס קטנותו הראשון אחר גדולתו השני, וכמו שהאריך הרב לבאר שהגדלות נכנסת בקידוש, ואילו הקטנות נכנסת בכרפס. אבל במוח הבינה ודעת, אין בהם שינוי, ונכנס הקטנות ראשון שלהם בכרפס, כך שהם נכנסים טרם יכנסו הגדלות הראשון שלהם. והם נכנסים כסדרן ממש, ואין השינוי אלא במוח החכמה, כנזכר.

הערות

י. קשה, הלא הגדלות ראשון נכנס בקדושת היום, וא"כ אין זה ממש כסדרן. ובפרט קשה על לשון הרב, שאומר שהקטנות נכנסה לפני גדלות ראשון.
ותירץ ה'שמן ששון' שלכן מכוונים 'שכבר היה', ומכוונים לפי הסדר, וע"י הכוונה זה נעשה לפי סדרן. ומתבאר בדבריו, שכוונת 'שכבר היה' אינה רק זיכרון למה שכבר היה, אלא מה שנכנס בקדושת היום, נשלם כעת בכוונת שכבר היה.

ח

שאלות התינוקות

והנה, על פי דברים אלו, מבאר הרב את שאלות התינוקות, והוא אומר: וזהו סוד מה שאמרו חכמינו ז"ל בענין הכרפס, שאמרו שמביאים אותו כדי שישאלו התינוקות, ויאמרו עדיין לא אכלנו לחם, ואיך אנו אוכלים עתה ירקות בתחילת הסעודה.

וסוד הענין הוא כי התינוקות, שהם הילדים הקטנים, הם רמז לזמן הקטנות הראשון, ולכן הם עצמם, הילדים הקטנים, תמהים, איך נכנס הקטנות הראשון שהוא אכילת הכרפס, שלא כסדרו, אחר שכבר נכנס גדלות ראשון וקטנות שני וגדלות שני בכוס של הקידוש י"א.

וממשיך הרב ואומר: גם על דרך זה, יתבאר שאלת 'מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת הלילה הזה שתי פעמים'. והרב מבאר שפנימיות השאלה היא - למה בכל הלילות אנו מכניסים תחילה את המוחין דקטנות ורק אח"כ את הגדלות, ואילו בלילה הזה נכנסה הגדלות תחילה, ורק לאחריה נכנסה הקטנות.

ואם תאמר: הרי שאלתם היא על ההטבלה שתי פעמים, והיכן נרמז בשאלה זו שהגדלות נכנסה לפני הקטנות. ויש לבאר בס"ד - שעיקר ענין ההטבלה שמטבילים את הכרפס ואת

הערות

ועומק הענין הוא - שכיון שגדלות ראשון באה מאליה, לכן צריך לחזור ולכוין בה, שבזה אנו מראים שאנו רוצים בה, ועי"ז היא נשלמת. ואף שצריך שהיא תכנס בלי לחכות לנו, כדי לעוררנו לחפש, מ"מ, כדי להכניסה בשלימות צריך לחזור ולכוין בה, ולהראות את רצוננו בה. (וכניסתה בתחילה היא בחינת אחר, וכשחוזרים ומכוונים בה היא בחינת פנים).

י"א. אמנם, דברי הרב צריכים ביאור, כי אדרבה לכאורה התינוקות אוחזים שתחילה צריך לאכול לחם שהוא הגדלות, ואח"כ ירקות שהם הקטנות, כי הרי הם תמהים למה מביאים ירקות לפני הלחם, וכדבריהם שאומרים 'הרי עדיין לא אכלנו לחם'.

והנה השד"ה מבאר שדבריהם הוא בלשון תמיהה, והם שואלים 'וכי לא אכלנו לחם, שאתה מביא ירקות'. דהיינו שהם אומרים והרי אכלנו כבר לחם, ואיך עכשיו מביאים ירקות, והרי אין זה כסדר הרגיל. ופנימיות שאלתם היא - והרי כבר קיבלנו מוחין דגדלות בקידוש, (גדלות נקראת לחם), וא"כ מדוע עכשיו מביאים ירקות שהם קטנות.

אמנם, לפי זה הסוד אינו באותו מהלך עם הפשט, כי הרי פשט הדברים שהסדר הוא שמביאים תחילה לחם ואח"כ ירקות, ושאלתם היא למה הקדימו את הירקות, והרי עדיין לא הביאו לחם.

המרור, הוא למתק בזה את הקטנות והדינים, והנה קטנות ודינים אפשר למתק ע"י הגדלות, כי בכח אור הגדלות יש לאדם יכולת להחזיק מעמד בעת הקטנות.

ולכן בכל הלילות, כאשר מתחילים מדרגה חדשה לגמרי, אזי אין אנו מטבילים אפילו פעם אחת, כי כיון שנכנס כסדרו, אזי הקטנות נכנס ראשון, ואין עדיין במה לטבל ולמתק, כי עדיין אין כלל גדלות, (וכאן אי אפשר למתק ע"י הגדלות הקודמת לקטנות זו, כמו שעושים בדרך כלל, וזאת כיון שזו מדרגה חדשה לגמרי, שלא מועיל לה כ"כ הגדלות הקודמת). אבל בלילה הזה, מטבילין שתי פעמים, וזאת שעל אף שזו מדרגה חדשה לגמרי, מ"מ, כיון שהגדלות נכנסה קודם, כבר יש לנו כח להטביל ולמתק.

ועל זה הם שואלים מדוע הדבר כך, דהיינו, למה נכנסה הגדלות תחילה, שזה גרם שיוכלו להטביל. ותירוץ שאלה זו היא - באמרנו 'עבדים היינו לפרעה כו'. דהיינו, שבגלל שהיינו תחת יד פרעה, אזי כדי שלא ישלטו החיצונים, הוצרך להקדים כניסת הגדלות אל הקטנות הראשון. על דרך הנ"ל.

יש לקחת כרפס בדוקא

ובזה, שכרפס הוא גימטריא שי"ן המורה על שם אלהי"ם דיודי"ן שהוא המוחין דקטנות, וכמו שהתבאר - בזה תבין כי לקיחת הכרפס בליל פסח, אינה בהזדמן, וכמ"ש הפוסקים שלוקח ירק אחר במקומו אם ירצה, ואין הענין כך, כי דברי חכמים ומנהגם תורה היא, וצריך לדייק ולהזהר לאכול דוקא הכרפס ולא ירק אחר, כי 'כרפס' הוא בגימטריא שי"ן יב.

הערות

יב. אמנם, ליישב דברי הפוסקים ומנהג ישראל יש לומר - שכל ירק, כאשר הוא נאכל בתורת כרפס, זה עצמו מעלה עליו שם 'כרפס', כי הרי זהו 'סימן' מ'סימני הסדר', וממילא כבר שי"ן בו הגימטריא הזו.

כוס שני

וכעת הרב ממשיך לבאר את כוונות הסדר, והוא אומר: כוס השני הוא בחינת מוח בינה דמצד אימא. ובכל פרטי כוונותיו הם שוין אל כוונות כוס הראשון, רק ההבדל הוא שהכוס הראשון הוא מוח חכמה דאימא, וזה הכוס השני הוא מוח בינה דאימא. וזה כל ההפרש שיש ביניהם.

וסדר הכוונה בכוס זה הוא - הנה תחילה תכוין כי הקטנות הראשון דמוח הבינה דאימא כבר נכנס בענין הכרפס, כנ"ל, ועכ"ז תכוין עתה בו שוב, בתורת 'שכבר היה', שהוא אלהי"ם דמילוי ההי"ן. ואח"כ תכוין שכבר נכנס הגדלות ראשון בקדושת היום, והוא הוי"ה במילוי ס"ג.

ואח"כ תכוין אל קטנות השני, שהוא בחינת הכלי והלבוש של המוח דבינה, שנכנס עתה. (ואף שזה מח של קטנות ולא כלי, מ"מ בערך הגדלות גם המח נקרא כלי, כי כל קטנות היא בחינת חיצוניות ולבוש לגדלות).

והנה הקטנות השני הוא שם אכדט"ם, אלא שהוא בבחינת התחלקותו לב' חלקים א"ם ג"ל כנ"ל, ובכל שאר הפרטים תכוין על דרך מה שהתבאר בכוס הראשון.

ואח"כ תכוין אל גדלות השני, שנכנס אחרון, וגם הוא הוי"ה במילוי ס"ג, כמו הגדלות הראשון דבינה. (וראה בטבלאות הסמוכות ששם הודגש מה נכנס בכוס השני).

מוחיז דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחיז דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
יכוין שכבר היה - שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
יכוין שכבר היה - שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

יא

מגיד ורחצה

ענין ההגדה וסיפור יציאת מצרים, נתבאר למעלה, בדרושים הקודמים, בענין השם 'פסח' שהוא פ"ה ס"ח. גם יתבאר למטה טעמים וכוונות אחרים, בכלל הדרוש, ולכן לא אחזור לכתבם עתה. וגם נתפזרו ביאורי קצת מפסוקי ההגדה בכלל הדרושים האלה, ולא אחזור להזכירם עתה.

הרחיצה השנית - וגם היא בסוד שם י"ה, על דרך הנזכרת ברחיצה הראשונה. אלא שכאן בשם י"ה הזה, תכוין אל י"ה של הוי"ה דס"ג.

והנה, רחיצה זו היא רחיצת הכלי האמצעי, שהוא הלב והמידות שתלויות בו. ולכן רוחצים כעת ע"י המוחין של שם ס"ג, כי שם ס"ג ענינו גילוי היחוד באופן המשתלב עם מציאות הנבראים, והם המוחין שיכולים לישוב למתק את הרגשות הלב ומידותיו, שהאדם ירגיש הרגשות ומידות, אבל הכל יהיה באופן הנכון, ע"פ אמיתת היחוד.

ולדוגמא: אם בא אדם ומכעיס אותו, אזי בכח המוחין של שם י"ה דס"ג, יוכל למתק את הכעס. כי אף שהוא אכן מרגיש את מציאותו של המכעיס, מ"מ בכח אמונת היחוד בדרך שם ס"ג, שבו יש מקום למציאות הנבראים, אלא שהם יוצאים מתוך אור הא"ס, והוא מחיה ומהווה אותם, וממילא הכל הוא עושה - בזה יוכל האדם למתק ולרחוץ את הרגשת הלב, כי יכיר שהמכעיס אינו אלא שליח מהשי"ת, שהרי הוא מהווה אותו, וממילא יבין שאין מה לכעוס כלל.

יב

אין להפריד בין כוס ג' לכוס ד'

והנה, בסדר שער הכוונות, הרב מתחיל כאן לעסוק בכוונות המצות, אמנם, כדי להשלים את ענין הכוסות, שכולם הם מוחין דאמא, חשבנו לנכון להעתיק כאן את כוונת ב' הכוסות האחרונות, כפי שכתבם הרב בסוף הדרוש. וז"ל:

ענין שתי כוסות האחרונים, הם בחינת ב' מוחין דמצד אבא [צ"ל אמא], הנקראים חסדים וגבורות, הנקראים יחד מוח דעת. ולכן אלו השתי כוסות אין ראוי להפריד ביניהם, דהיינו שלא ראוי לשתות כוס אחר של רשות ביניהם.

והטעם הוא לפי ששניהם הם מוח אחד הנקרא דעת, ולכן צריך לחברם יחד, ולכלול אותם זב"ז, כמו שיתבאר.

ומוסיף הרב ואומר: דע, שבגלל שצריך לחברם, לכן ההלכה היא שבין כוס שלישי לכוס רביעי לא ישתה, כנזכר במשנה. והטעם בזה הוא כי החו"ג הם זכר ונקבה, וצריך לחברם יחד.

יג

כוונת כוס ג'

והנה, נבאר עתה כונת כל כוס מאלו השנים, ובכל אחד נבאר את הכוונות השייכות לו בפני עצמו. אמנם, בעת כונתך תכוין לכלול את שניהם יחד, כמו שנבאר.

הנה, הכוס השלישי, שעליו מברכים ברכת המזון, והוא הכוס הראשון שביניהם, הוא החסדים שבדעת, והנה הכוונות שבו הם כדלהלן: תכוין שכבר היה הקטנות הראשון שלו, והוא שם אלהים דמילוי אלפי"ן, אבל צורת האלף שבמילוי אות ההא דאלהי"ם היא בצורת יו"י כנ"ל. ואח"כ תכוין שכבר היה הגדלות הראשון, שהוא הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן.

ואח"כ תכוין שנכנס הקטנות השני, והוא שם אכדט"ם בבחינת השבנונו שהוא בגימטריא ע"ד. ואח"כ תכוין שנכנס הגדלות השני והוא הוי"ה דמ"ה דאלפי"ן. (וראה בטבלאות הסמוכות ששם הודגש מה נכנס בכוס השלישי).

מוחינ דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"י)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחינ דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	יכוין שכבר היה - שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	יכוין שכבר היה - שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"י)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

יד

כוונות כוס ד'

ועתה נבאר את כוונות הכוס האחרון, הנה הוא גם כן כמו הכוס השלישית. כי הנה גם בו הקטנות הראשון הוא שם אלהי"ם דמילוי אלפי"ן, אלא שיש מעט שינוי, כי צורת הא' שבמילוי הה"א, היא צורת יו"ד.

וגדלות הראשון שבו הוא הוי"ה דב"ן דההי"ן. וקטנות השני הוא אכדט"ם בבחינת השבנון שהוא ע"ד. והגדלות השני הוא הוי"ה דב"ן דההי"ן. (וראה בטבלאות הסמוכות, ששם הודגש מה נכנס בכוס הרביעי).

מוחין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדט"ם (גימטריא ע"ד)	אכדט"ם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדט"ם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדט"ם (גימטריא ע"ד)	אכדט"ם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדט"ם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	יכוין שכבר היה - שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהי"ם במילוי ההי"ן	יכוין שכבר היה - שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהי"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהי"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

טו

לכלול כוונות כוסות ג' וד'

אמנם, אתה תחבר ב' הכוונות יחד ותכוון את הכל בכוס ראשון, ואח"כ תכוין את שניהם בכוס הב'. והסיבה היא כנ"ל, שצריך לכלול אותם יחד בסוד זכר ונקבה.

וכבר אמרנו לעיל שהנלע"ד ששמעתי שיש חילוק בקטנות השני בין החסדים לגבורות, בשם אכדט"ם, כי זה, החסדים, חשבנו ע"ה בסוד ג"פ יב"ק, וזה, הגבורות, חשבנו ע"ד. אבל לא מצאתיו, את החילוק הזה, כתוב בקונטרס שכתבתי בו מה ששמעתי ממוז"ל.

חלק ג'

סדר כניסת המוחין דאבא (המצות)

מוציא מצה. ענין המצה: הנה נת"ל כי המוחין דמצד אימא נכנסין ע"י ד' כוסות היין, לפי שהיין המשמח הוא באימא, וגם ענין הכוס הוא בגי' אלקים, וזה להורות על אימא, דמינה מתערין הדינין. אבל, המוחין דאבא נרמזים באכילת מצה, הנקרא לחם, כי לחם הוא בגי' ג' היות. ונודע כי שם ההויה הוא באבא ושם אלקים הוא באימא.

ודע, כי ב' המוחין דמצד אבא מבחינת גדלות הא' כבר נכנסו מאליהן, בענין ב' הכוסות הא'. ואמנם הקטנות הא' דאבא לא נכנס, לסיבה הנ"ל, כי אינו יכול לנכנס בראשונה לפי שהוא דינין גמורים, עד שיכנס גדלות הב'. כי כן קטנות הא' דאימא לא נכנס עד שנכנס גדלות ב' דאי'.

ונמצא כי עתה באכילת מצה צריך לכוין בקטנות הא' דמצד אבא, ובגדלו' הב' דמצד אבא. ואמנם קטנות הב' דמצד אבא גם הוא נכנס עתה, אבל לא קבלתי ממוז"ל זולתי כוונות קטנות א' וגדלות ב'.

וזה ביאורו. תכוין כי מצה היא בגימ' הוי"ה דע"ב דיודין והויה דס"ג, והם ב' מוחין חו"ב דמצד אבא דגדלות ב', הנכנס קודם הקטנות הא' לטעם הנ"ל. ואלו הן ב' המצות העליונה והאמצעית. והמצה התחתונה היא מוח הדעת דמצד אבא דגדלות ב'. והרי נרמזו גדלות הב'.

אח"כ תכוין בקטנות הא', וזה עניינו: כי המצה העליונה היא אלקים דיודין חכמה דקטנות א' דאבא, והאמצעית אלקים דההין בינה, והמצה התחתונה אלקים דאלפין דעת. אבל בענין הגדלות כבר רמזנו הכוונה שלהם בענין חשבון אותיות מצה שהוא ע"ב וס"ג כנו', ובענין הקטנות אנו צריכים לכוין איך נרמזים ג' אלקים אלו בג' המצות האלו.

ואמנם, ענין כוונתם היא מחולקת כפי בחינת ציור אותיותיהם. ר"ל כי הנה כאשר יש כמה שמות וכולם שוים, ואין ביניהם חילוק ושינוי רק באות אחת מהם, א"צ לכוין רק באות האות לבדה אשר נפל בה השינוי. והנה ג' אלקים הנז' כולם שוים, ואין ביניהם שנוי אלא באות ה' בלבד, כי אות ה' זה של אלקים, בהיות' בחכמה היא במילוי יוד כזה ה"י, ובהיותה בכינה מילויה ה' כזה ה"ה, ובהיותה בדעת מלויה בא' כזה ה"א. ועד"ז ג"כ אנו מכונים עתה בשנוי ג' שמות אלו של שם אלקים, בג' מיני ציורים שיש באות הה"א.

ולפי שאלו האלקים הם בחינת קטנות א', וגם שהם מבחי' מוחין דאבא, לכן אין אנו מכוונים בהם השינוי המילויין שבהם, רק בשינוי ציורי אות הה"א הפשוטה עצמה שבשם אלקים, ובבחינת ציורה יוכר ההפרש שיש בין אלקים דחכמה לאלקים דבינה או דדעת. כי הנה יש זמן שאלו האלקים אינם ממולאים אלא פשוטים, וא"א להכיר איזהו בחכמה ואיזהו בבינה ואיזהו בדעת אלא ע"י שינוי ציורים האלו, כמו שנזכר.

וזה עניינה. הנה אות ה' דאלקים דחכמה ציורה וצורתה היא ד", ושל הבינה דו, ושל הדעת ג' ווין.

והביאור הוא: כי הנה צורת אות ה' היא ד' על ו', אבל זו הו' היא קטנה ואין בה ראש, ולכן לפעמים נציירה בצורת יוד, והוא בהיותה בצד החכמה. כי הנה זו הו' שבתוך הה' היא בחי' ז"א, ובהיותו תוך החכמה היא צורת יוד, שהוא טיפת מוח החכמה. ובהיותו בבינה או נעשה ו', כי הוא מורה על זמן העיבור שהוא בתוכה, שהוא ו' בסוד ו"ק. ובהיותו בדעת או הוא הוראת התפשטות אימא בתוך הז"א הנקרא דעת, בסוד מוחין שבו, ומתפשטת בג' קוים שבו, לכן צורת ה' זו היא ג' ווין, שהוא הוראת ג' קוים כנזכר. והנה הדעת הוא קו אמצעי שצורתו צורת ו'.

ועתה נבאר ג' מיני ציורים אלו איך מצטיירים בשלשה המצות. הנה נתבאר בענין גדלות הב', כי מצה הא' היא הויה דע"ב מוח חכמה, והב' היא הויה דס"ג והוא מוח בינה, ולסיבה זו המצה הא' אינה נחלקת ונפרסת לב' פרוסות, כי היא כנגד החכמה הנקרא אות י' והיא אות אחת שלימה, אבל המצה הב' נחלקת ונפרסת לב' פרוסות כנודע, הציה לאכילת מצה וחציה לאפיקומן - לפי שהבינה נק' אות ה' והיא נחלקת לציור ב' אותיות ד' על ו', ולכן נפרסת לשתי פרוסות, שהם סוד זו"ן בהיותם תוך הבינה.

כי הבינה נק' ה' בכללותי, ונוק' נרמז' בציור אות ד' של ה', וז"א נרמזו באות ו' של הה', ובהיותם בתוכה בסוד העיבור, שניהם מתחברים ונעשים אות ה' א'. ולכן נחלקת לב', וחציה הא' שצורתה ו' מניחין לאפיקומן, וחציה השני שצורתה ד' שהיא כנגד נוקבא, אנו מחברים אותה עם החכמה שהיא מצה הא' השלימה. ומברכים עליהם המוציא ואכילת מצה, המוציא כנגד השלימה, ואכילת מצה כנגד הפרוסה.

ועל זו הפרוסה הב' שהיא כנגד אות ד' של הה' אנו אומרים - הא לחמא עניא. וכמאז"ל מה דרכו של עני בפרוסה כו', והענין הוא כי בתחלה צורתה ה' של הא לחמא עניא, ואחר כך נפרסת ונעשה לחמא עניא שהוא הפרוסה, כנזכר כי אות ד' הוא לשון ד"ל ועני, כי מה שהיתה אות ה' נעשית לחמא עניא, שהוא אות ד'.

והנה, בהתחברו עם המצה השלימה שהיא אות י', אז נעשו שתיים ציור די, הפרוסה היא אות הד' והשלימה היא י', שהיא שלימה בי' ספירותיה. ולפי שהיא פרוסה אנו צריכים לחברה עם השלימה, ואז השלימה נקראת די.

והרי נתבאר הציור הב' שהוא דו במצה הב' טרם שנפרסה, והציור הא' שהוא די נרמז בהתחברות השלימה עם הפרוסה. והציור הג' שהוא ג' ווין, נרמז במצה התחתונה הנז', כי עמה הם ג' מצות כמנין שלשה ווין הנז'. והרי נכנסו כל המוחי' דגדלות ב' וקטנות א' דמצד אבא בבחי' שלשה המצות כנו'.

עוד ירצה ביאור הא' לחמא עניא כו' - פי' ה' אחרונה שבשם הנק' לחם עוני בחסרון הלבנה, כשאין היסוד העליון מקבל שפע, נק' עני, והיא נק' לחם עוני, כמד"א כי אם הלחם אשר הוא אוכל, והיא היתה בגלות מצרים עם אבותינו ומשפעת להם, כמד"א עמו אנכי בצרה. וזמ"ש די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.

והנה הה' יש לה שני ציורים, אם סוד ד"ו ואם סוד ד"י, כי כאשר מקבל מהת"ת שהוא סוד ו' יצטייר בה סוד ד"ו, וכאשר תקבל מיסוד לבד בלי השפעה מהת"ת אז היא לחם עוני ויצטייר בה סוד ד"י. וזמ"ש די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.

ולפי שסוד יסוד הוא כל, לכן אנו אומרים כל דכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח, לומר שהיסוד העליון שהיה עני ורעב ללחם ולא היה מקבל מת"ת ייתי עתה ויכול, ויזדווג עם מלכות בסוד טיפה היורדת מן המוח דרך חוט השדרה שהוא ת"ת בסוד הדעת. וכאשר יתעורר ברית קדש לזווג, יקדמו הזווגין בסוד הפה העליון, בסוד פה ס"ח וזהו ייתי ויפסח.

והנה בח"ל אין זווג כי אם בא"י, וזמ"ש השתא הכא בלי זווג, לשנה הבאה בארעא דישראל ויזדווג המלך עם א"י העליונה. וזהו כנגד כל דכפין ייתי ויכול, שהוא סוד הזווג, ובא"י העליונה כאשר יהיה הזווג יהיו הנשיקין מצד הבינה שהוא מקום החירות, וזמ"ש אח"כ השתא הכא עבדי לשנה הבאה בארעא דישראל בני חורין.

א

המצה היא מוחין דאבא

ענין המצה. הנה נתבאר לעיל, כי המוחין דמצד אימא נכנסין ע"י ד' כוסות היין, לפי שהיין המשמח הוא באימא, וגם ענין הכוס הוא בגימטריא אלהי"ם שזהו השם המורה על הגבורה והדין, וזה להורות על השייכות בין הכוסות לאימא, דמינה מתערין הדינין.

אבל המוחין דאבא נרמזים באכילת מצה, הנקראת לחם, והרמז הוא כי לחם הוא בגימטריא ג' הויות, ונודע כי שם ההוי"ה הוא באבא, וממילא מובן שהלחם הוא מורה על מוחין דאבא, כי בשמו 'לחם' טמונים ג' שמות הוי"ה, שהם שמות שבאבא.

ולעומת זאת שם אלהי"ם הוא באימא, ולכן היא נרמזת בכוס שהוא גימטריא אלהי"ם.

ב

קטנות א' נכנס אחרון גם באבא

והנה, הרב מקדים ואומר: דע, כי ב' המוחין של חכמה ובינה דמצד אבא מבחינת גדלות הראשון - כבר נכנסו מאליהן, בעת קדושת היום. וכמו שהתבאר בענין ב' הכוסות הראשונות. ששם התבאר שגדלות ראשון נכנס מאליו בקדושת היום, אלא שחוזרים ומכוונים 'שכבר היה'.

ואמנם, אף שגדלות ראשון נכנס מאליו, מ"מ הקטנות הראשון דאבא לא נכנס לפניו, אף שלפי הסדר הוא קודם לו, וזאת לסיבה הנ"ל, שהיא - כי קטנות ראשון אינו יכול ליכנס בראשונה, לפי שהוא דינין גמורים, והחיצונים יכולים להאחז בו, ולכן צריך להמתין עד שיכנס גדלות הב'. כי כן גם קטנות הראשון דאמא לא נכנס עד שנכנס גדלות שני דאימא.

והנה, כיון שגדלות ראשון כבר נכנס, נמצא כי עתה באכילת מצה, צריך לכוין, דהיינו נותר לנו לכוין - בקטנות הראשון דמצד אבא, ובגדלות השני דמצד אבא.

ואמנם, לא רק הם נכנסים, אלא קטנות השני דמצד אבא, גם הוא נכנס עתה. אבל לא קבלתי ממוז"ל את השמות שבו, זולתי את כוונות קטנות ראשון וגדלות שני.

נמצא, שבאכילת המצות, יש לכוין שכבר היה גדלות ראשון, ולאחמ"כ לכוין שנכנס קטנות

שני, ולאחמ"כ לכוין בגדלות שני, ואחרי שנכנס גדלות שני אזי מכוונים שנכנס קטנות ראשון. (וראה בטבלאות הסמוכות, ששם הודגש מה נכנס במצה הראשונה הנקראת 'מוציא').

מוחין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	(3) שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	(2) אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	(1) יכוין שכבר היה - שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלה"ם במילוי ההי"ן	שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	(4) שם אלה"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלה"ם במילוי ההי"ן	שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלה"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דגדלות שני דאבא

והנה, תחילה הרב בא לבאר היכן נרמזים השמות של המוחין בעצם המילה מצה, וזה ביאורו:

תכוין כי 'מצה' היא בגימטריא הוי"ה דע"ב דיודי"ן, והוי"ה דס"ג. והנה ע"ב וס"ג אלו הנרמזים במילה מצה, הם שני המוחין, חכמה ובינה, דמצד אבא דגדלות שני, וכפי שהרב ביאר בחלק א' - שמח חכמה דגדלות שני הוא שם ע"ב, ומח בינה הוא שם ס"ג. וכבר התבאר שהגדלות השני נכנס קודם הקטנות הראשון, לטעם הנ"ל.

והנה, אלו החכמה והבינה, שהם ע"ב וס"ג, הן ב' המצות העליונות, מתוך ג' המצות שיש בליל הסדר. דהיינו, שהמצה העליונה היא שם ע"ב - חכמה, והמצה האמצעית היא שם ס"ג - בינה. ואילו המצה התחתונה מכולם, היא מוח הדעת דמצד אבא דגדלות שני (והיא תהיה שמות מ"ה וב"ן).

ומסכם הרב ואומר: והרי נרמזו המוחין של הגדלות השני במילה מצה, כי מצה היא גימטריא של ע"ב וס"ג, שהם השמות של מח חכמה ובינה דגדלות שני דאבא.

ד

מוחין דקטנות ראשון דאבא

אח"כ, תכוין בקטנות הראשון, וזה עניינו: כי המצה העליונה היא שם אלהי"ם דיודי"ן, שהוא החכמה דקטנות ראשון דאבא. והאמצעית היא שם אלהי"ם דההי"ן, שהוא מח בינה דקטנות ראשון דאבא, והמצה התחתונה היא שם אלהי"ם דאלפין, שהוא מח הדעת.

אבל, צריך להוסיף כאן ביאור, כי כמו שבענין הגדלות כבר רמזנו איך שמות המוחין נרמזים במצה עצמה, והתבאר הכוונה שלהם בענין חשבון אותיות מצה שהיא ע"ב וס"ג כנזכר - כך גם עתה, בענין הקטנות, אנו צריכים לכוין, איך נרמזים ג' שמות אלהי"ם אלו, בג' המצות האלו. (כי בכל מצה נכנסים גם הגדלות וגם הקטנות, ולכן צריך להיות רמז גם להם וגם להם).

ה

היכן נרמזו המוחין דקטנות

ואמנם, ענין כוונתם היא מחולקת כפי בחינת ציור אותיותיהם. רצוני לומר - כי הנה, יש כלל, שכאשר יש כמה שמות, וכולם שוים, ואין ביניהם חילוק ושינוי אלא רק באות אחת מהם, הנה אז אין צריך לכוין אלא רק באותה אות לבדה אשר נפל בה השינוי.

והנה, כאן, ג' שמות אלהי"ם הנזכרים, שהם חכמה ובינה ודעת של הקטנות ראשון דאבא, הנה כולם כמעט שוים, ואין שינוי ביניהם אלא באות הה"א בלבד, כי אות ה"א זו של שם אלהי"ם, הנה בהיותה בחכמה היא במילוי יו"ד. כזה: ה"י. ובהיותה בבינה, מילוייה באות ה"א. כזה: ה"ה. ובהיותה בדעת, מילוייה באל"ף. כזה: ה"א.

ועל דרך זה, ג"כ, אנו מכוונים עתה, במצות – רק בנקודת השנוי שיש בג' שמות אלו של שם אלהי"ם, והוא בג' מיני הציורים שיש באות הה"א.

ומוסיף הרב ואומר: והנה, לכאורה הייתי אומר, שצריך לרמוז את השנוי הזה שיש במילויים. דהיינו, שבמצה הראשונה היה לנו לרמוז את האות י', ובמצה השניה את האות ה', ובשלישית את האות א', וזאת כיון שבהם ניכר השנוי.

אמנם, אומר הרב אין הדבר כן. והטעם: לפי שאלו שמות האלהי"ם הם בחינת קטנות ראשון, וגם שהם מבחינת מוחין דאבא – לכן אין אנו מכוונים בהם בשנוי המילויים שבהם, רק (-אלא) אנו מכוונים בשנוי ציורי אות הה"א הפשוטה עצמה שבשם אלהי"ם י'.

כי יש כמה צורות איך לצייר את האות ה', וכמו שיתבאר בהמשך, וכל צורה מורה על מח מסוים. וממילא, על ידי שנוי ציורה, יוכר ההפרש שיש בין שם אלהי"ם דחכמה, לשם אלהי"ם דבינה או דדעת.

ולפני שהרב מבאר את השנויים, הוא מוסיף ומסביר מדוע עדיף שהשנוי יהיה ניכר בציור האות ה' ולא במילויים. והוא אומר: כי הנה, יש זמן שאלו שמות האלהי"ם אינם ממולאים אלא פשוטים, ואז אי אפשר להכיר איזהו בחכמה ואיזהו בבינה ואיזהו בדעת על ידי אות המילוי, אלא ניתן להכיר איזה מח הוא רק ע"י שנוי ציורים האלו, כמו שנוכיר ונבאר י'.

הערות

יג. והנה, הרב ביאר שבגלל שהם מוחין דקטנות, ומוחין דאבא לכן אין מרמזים במילוי אלא באות עצמה. וצריך לבאר מה השייכות לכך שזה קטנות ואבא.

וביאור הענין בס"ד הוא – שמוחין דקטנות הם דינים כנודע, ולכן אין טוב לרמוז בהם את המילוי, כי המושג מילוי עצמו מורה על דינים, וכנודע שמילוי גימטריא אלהי"ם. והיינו, שמילוי הוא פתיחת והרחבת הענין, ואילו דינים אין אנו רוצים להרחיבם. עוי"ל לפי שמוחין דקטנות הם מוחין יותר סתומים, ממילא פחות שייך בהם ענין המילוי שהוא גילוי.

ומוסיף הרב טעם שני, והוא – שכאן אנו עוסקים במוחין דאבא, והנה אבא הוא בחינת חכמה, שהיא הנקודה היסודית. וממילא אצל אבא פחות שייך ענין המילוי, והיינו שהוא אינו דבר שרשי אצלו. כי אבא מורה על נקודת עצם האור, ולכן פחות שייך אליו ענין המילוי, שהוא הגילוי של האור.

ואף שבוודאי יש בהם מילוי, גם באבא, וגם במוחין דקטנות, מ"מ, כיון שמצד עצמם אין זה שייך בהם כ"כ, ואין זה מהותם, לכן לא עושים את הרמז שלהם במילוי, אלא באות השרשית.

יד. ונראה, שאין זה רק טעם צדדי, אלא ענין עיקרי במוחין דקטנות, שצריך לדעת להחזיק באמת בכל אופן, בין אם יש מילוי או אין.

ג' ציורים

ותחילה הרב אומרם בקצרה, וזה עניינם: הנה, אות ה' דאלהי"ם דמח החכמה, ציורה וצורתה היא ד"י, ושל הבינה ד"ו, ושל הדעת ג' ווין.

ועתה הרב מרחיב לבארם, והוא אומר: והביאור הוא - כי הנה, בכללות, צורת אות ה' היא בנויה משני אותיות, והם ד' על ו'. דהיינו גוף אות ה"א היא צורת ד', והרגל של האות ה"א היא צורת אות ו'.

אמנם, אומר הרב, כיון שאין זה ממש אות ו', אבל (-אלא) זו הו' היא קטנה, ואין בה ראש כמו כל אות ו', שסתם אות ו' יש לה בראשה נטיה לשמאל, לכן לפעמים אפשר לציירה בצורת יו"ד. והמקום המתאים לציור זה הוא בהיותה בצד החכמה. וזהו שאמר הרב שציור אות ה"א בחכמה הוא ד"י, דהיינו שרגלה מצויירת כאות י', ואז גופה הוא ד' ורגלה הוא י', ויחד הם נקראים די.

והטעם למה דוקא בחכמה מציירים את הרגל באות י' הוא - כי הנה זו הו' שבתוך הה', היא בחינת ז"א, ובהיותו עדיין בתוך החכמה, שהוא בחינת אבא, דהיינו בהתגלות עצם מציאותו, אז הוא צורת י', שהיא טיפת מוח החכמה.

ובהיותה בבינה, דהיינו בהיות אות ו' הזו בבינה, אחרי שיצאה מהחכמה, אז נעשה ו', והיינו שהי' גדלה ומתארכת ומתרחבת ונעשית אות ו'. כי הוא מורה על זמן העיבור, שהוא בתוכה, דהיינו על הזמן שז"א בתוך הבינה, ואז הוא מתרחב, ומהנקודה שהיא אות י', נעשה אות ו', בסוד ו"ק.

ובהיותה בדעת, דהיינו בהיות אות ו' זו מגלה את ענין הדעת, שהוא בהיות ז"א בחוץ, אז צורת האות ה"א היא בציור תלת ווי"ן, כי אז הוא הוראת התפשטות אימא בתוך הז"א הנקרא דעת.

כי כאשר ז"א יוצא מאמא, הוא עומד בפני עצמו, ואז הוא נקרא דעת, (כי אבא הוא חכמה ואמא היא בינה, וז"א הוא הדעת, כי הוא החיבור למעשה).

והנה, כאשר ז"א עומד בפני עצמו, אז אמא מתפשטת בתוכו, בסוד מוחין שבו, ודרכה להיות מתפשטת בג' קוים שבו, לכן צורת ה' זו היא ג' ווין, שהוא הוראת ג' קוים, שבהם אמא נכנסת בתוך ז"א, כנוכר.

והנה, מוסיף הרב ומעיר - הדעת הוא קו אמצעי, שצורתו צורת ו', וזה טעם מדוע רמיזותיו הם בצורת ו', ולא בצורת י' או משהו אחר.

מצה הראשונה היא צורת אות י'

ועתה נבאר ג' מיני ציורים אלו איך הם מצטיירים בג' המצות.

הנה, נתבאר בענין גדלות השני, כי מצה הראשונה היא הויה דע"ב, והיא מוח חכמה. ואילו המצה השניה היא הויה דס"ג, והיא מוח הבינה.

והנה, לסיבה זו, המצה הראשונה אינה נחלקת ונפרסת לשתי פרוסות, כמו שעושים למצה השניה, והטעם בזה כי המצה הראשונה היא כנגד החכמה הנקראת אות י', והיא אות אחת שלימה, לכן לא פורסים אותה.

כך שהרב מבאר שצורת המצה הראשונה השלימה היא ציור אות י'. וזאת בגלל שהיא 'חכמה', וחכמה היא אות י' של שם הוי"ה כנודע.

המצה השניה היא ה' הנחלקת לד' וו'

אבל המצה השניה נחלקת ונפרסת לשתי פרוסות כנודע, הציה לאכילת מצה וחציה לאפיקומין. והטעם בזה הוא - לפי שהבינה נקראת אות ה', ואות ה' היא נחלקת לציור שתי אותיות, שהם אות ד' על אות ו', ולכן המצה השניה שהיא כנגד הבינה שהיא אות ה' - נפרסת לשתי פרוסות.

וסוד שתי הפרוסות, שהם שתי החלקים שבבינה, הוא - שהם סוד זעיר ונוקביה בהיותם תוך הבינה. כי הבינה נקראת ה"א בכללותה, ובתוך האות הזו רמוזים שניהם, כי נוקביה דז"א נרמזת בציור אות ד' של ה"א, וז"א נרמז באות ו' של ה"א. ובהיותם בתוכה בסוד העיבור, אז שניהם מתחברים, ונעשים אות ה' אחת.

ולכן המצה השניה נחלקת לשנים, כיון שהיא מורכבת משניהם. וכאשר הם בתוכה היא אות ה', ואילו כאשר הם יוצאים ומתגלים הם נחלקים לשנים, בציור ד' ו', הד' היא כנגד הנוק', והאות ו' כנגד ז"א.

וזה היא רמיזת ציור אות ה' שבמח הבינה, שהיא המצה השניה – שיש בה ציור ד"ו. והנה, הציה הראשונה שצורתה ו' מניחין לאפיקומין. ואילו הציה השני שצורתה ד', שהיא כנגד נוקביה דז"א, אנו מחברים אותה עם החכמה, שהיא מצה הראשונה השלימה, ואנו מברכים עליהם המוציא ואכילת מצה, המוציא כנגד השלימה, ועל אכילת מצה' כנגד הפרוסה.

כך, ש'מוציא' הוא מח החכמה דאבא, והוא המצה העליונה, והיא צורת י', וסדר כניסת הוחין שלו כבר התבאר למעלה. ו'מצה', הוא מח הבינה דאבא, והיא המצה האמצעית, (אלא, שמתוך המצה האמצעית אוכלים רק את הד' שבה, המורה על נוק' דז"א, וזה בסוד אבא יסד ברתא, שיש שייכות גדולה בין אבא לנוק' דז"א).

והנה, סדר כניסת המוחין של בינה דאבא, שנכנס באכילת המצה הפרוסה, הוא בדיוק כמו סדר כניסת המוחין בחכמה דאבא, שהוא המצה העליונה. (וראה בטבלאות הסמוכות, ששם הודגש מה נכנס במצה השניה הנקראת 'מצה').

מוחין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג (3)	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל (2)	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
(1) יכוין שכבר היה - שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
(4) שם אלהים במילוי ההי"ן	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהים במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (גימטריא ע"ד)	אכדטם (גימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלהים במילוי ההי"ן	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו"ד)	שם אלהים במילוי אלפי"ן (אלף של יו)	שם אלהים במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

ט

סוד אמירת 'הא לחמא עניא'

ועל זו הפרוסה השנית, שהיא כנגד אות ד' של אות ה"א, אנו אומרים 'הא לחמא עניא'. וכמו שאמרו ז"ל 'מה דרכו של עני בפרוסה כו'.

וביאור פנימיות הענין הוא - כי בתחלה צורתה ה"א, והיא המילה הא מתוך המילים של הא לחמא עניא. ואחר כך היא נפרסת ונעשה 'לחמא עניא', שהוא הפרוסה, שהיא צורת ד' כנזכר, כי אות דל"ת הוא לשון עני ודל. נמצא כי מה שהיתה אות ה"א, נעשית לחמא עניא שהיא אות ד'.

י

ביאור שלשת ציורי אות ה' - ד"י ד"ו וג' ווי"ן

והנה, מסכם הרב ואומר: זאת המצה שהיא אות ד', אזי בהתחברה עם המצה השלימה שהיא אות י', אז נעשו שתיהן ציור ד"י - הפרוסה היא הד' והשלימה היא י'. והרב מוסיף ואומר טעם לכך שהחכמה נרמזת ב'י', והוא לפי שהיא שלימה בעשר ספירותיה.

והטעם שהצטרקנו לחבר את הפרוסה לשלימה הוא - לפי שהיא פרוסה, וחסר בה, לכן אנו צריכים לחברה עם השלימה.

והנה, כאשר אנו מחברים את הפרוסה עם השלימה, אז השלימה נקראת די. והרי נתבארו שתי ציורים. כי הציור השני, שהוא דו, הוא מצויר במצה השנית טרם שנפרסה, לפי שבה יש את ז"א שהוא ו', וגם את הנוק' שהיא ד'. והציור הראשון, שהוא די, הוא נרמז בהתחברות השלימה עם הפרוסה.

והציור השלישי, שהוא ג' ווי"ן, זה נרמז במצה התחתונה השלישית, כי עמה הם ג' מצות, כמנין ג' ווי"ן הנז'.

והרי נכנסו כל המוחין, גם דגדלות שני, והם נרמזים בעצם השם של המצה, כי מצה בגימטריא ע"ב וס"ג. וגם נרמזו המוחין של קטנות ראשון דמצד אבא, וזה נרמז בבחינת ג' המצות, וכנזכר שנרמזים בשלשת המצות, ג' ציורים של אות ה' של שם אלהי"ם, שהם המוחין דקטנות.

יא

מח הדעת נכנס בכורך

והנה, התבאר, שמוחין דחכמה נכנסים ב'מוציא', ומוחין דבינה ב'מצה', גם התבאר שהמח דעת הוא המצה השלישית, ולפי"ז מבאר הרש"ש שמח הדעת נכנס בעת אכילת המצה השלישית, וזה בעת ה'כורך'. וסדר כניסת המוחין הוא כמו במח החכמה. (וראה בטבלאות הסמוכות, ששם הודגש מה נכנס במצה השלישית הנקראת 'כורך').

מוחין דאבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	(3) שם ב"ן	(3) שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	(2) אכדטם (נימטריא ע"ד)	(2) אכדטם (נימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	(1) יכוין שכבר היה - שם ב"ן	(1) יכוין שכבר היה - שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלה"ם במילוי ההי"ן	(4) שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	(4) שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"י)	שם אלה"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

מוחין דאמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות שני
אם גל	אכדטם (נימטריא ע"ד)	אכדטם (נימ' ע"ה עם הכולל)	אכדטם (אותיות)	קטנות שני
שם ס"ג	שם ב"ן	שם מ"ה	שם ע"ב	גדלות ראשון
שם אלה"ם במילוי ההי"ן	שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"ד)	שם אלה"ם במילוי אלפי"ן (אלף של י"י)	שם אלה"ם במילוי יודי"ן	קטנות ראשון

יב

פנימיות ענין מוחין ראבא

הנה, נחזור כאן בקצרה, לבאר את פנימיות המוחין של אבא. הנה, ענין אבא בכללות הוא הכרה גמורה ביחוד ה', המביאה לראיה אלקית, דהיינו לראות בכל דבר את אור הא"ס המחיה והמהוה אותו.

קטנות א' - ענינו קבלת עול בראיה האלקית, דהיינו שהגם שאיני מצליח להרגיש את זה כעת, בכלי ההרגשה והמוחין, אני מאמין שזו האמת וכך היא המציאות, שהכל אלקות, וממילא אני מבטל רצוני ותאותי וסר מרע, כי אני מכריח את עצמי להסתכל על הכל נכון, בראיה אלקית, וידיעה במציאות השי"ת ויחודו.

גדלות א' - ענינו ראייה אלקית עם מוחין והרגשה, שמכיר וראוה בכל דבר את האור האלקי המחיה ומהוה אותו, ורואה איך הכל זה רק אורו ית'. אמנם, במדרגה זו, האדם נכנס לזה ב'אתכפיא'. דהיינו, שמצד עצם ליבו ומידותיו הוא כן מרגיש את מציאות הנבראים, והוא צריך להלחם ולאכופ את עצמו להכנס לזה. כי אין הכרתו בהירה לגמרי.

קטנות ב' - הנה, קטנות ענינה שאין מוחין, דהיינו שחסר הבנה, ומאידך כאן זה קטנות ב', דהיינו קטנות של גדלות, וגדלות ענינה שיש מוחין, ולכן כאן ההגדרה היא שבבחי' אחת אינו יודע והוא צריך אמונה בזה, ומאידך בבחי' אחרת הוא יודע ומשיג.

והיינו, שאינו משיג זאת עדיין בהבנה, ובזה הוא בקטנות. אבל הוא מאמין בזה בבהירות מוחלטת, וזה בהיר לנשמתו לגמרי, מאמין שהכל זה רק אור הא"ס, ומכוח האמונה הוא נכנס לביטול, כי אף שלא בהיר לו איך זה שהכל אלקות, מ"מ כיוון שמאמין שהכל אלקות, נחרט אצלו ההבנה ש'אין עוד מלבדו', ונכנס מעצמו לביטול.

וזהו ביטול מתוך אמונה וקבלת עול. כי אף שביטול הוא הרגשת הלב הבהירה שאני כלום, וזה אין לו כי הוא בקטנות שבה אין הבנה וממילא אין הרגשה בהירה, מ"מ שייך להכנס לזה בכוח האמונה, שכך היא המציאות, שאני בטל וטפל להשי"ת, והוא מחזיק בביטול בכח החלטה בהירה.

גדלות ב' - היא המדרגה השלמה, שבו האדם זוכה לראיה ברורה ומחלטת, ורואה שהכל אלקות, וממילא הוא נכנס לביטול מעצמו מרוב בהירות, בדרך של 'אתהפכא', שנהפך מעצמו להתבטל, ואי"צ לאכופ לזה.

יג

אפיקומן

והנה, דעת הרמח"ל, שבכורך נכנס רק חסדים דדעת, ואילו גבורות דדעת נכנסים באפיקומן. אמנם, דעת הרש"ש שב' חלקי הדעת נכנסים בכורך, ואילו האפיקומן הוא סוד שלא התגלה בדברי האריז"ל.

ובספרי החסידות פירשו בסוד האפיקומן – שענינו גילוי מ"ן, דהיינו מיין נוקבין. והוא גילוי התשוקה של ישראל, כי אף שכבר קיבלו מוחין, מ"מ, תשוקתם לגלות עוד, ולהתקרב עוד.

והאפיקומן הוא זכר לקרבן פסח, שהוא סוד העיבור, תלת גו תלת, שלכן הוא נצלה ראשו על כרעיו ועל קרבו, לרמז שאנו מרגישים כמו עובר, שמצד עצמו אין לו כלום, אבל התשוקות שלו והשאיפות שלו עצומות, וכנודע שהוא צופה מסוף העולם ועד סופו, ולומד כל התורה.

וזו העבודה בעת אכילת האפיקומן וקרבן הפסח – להשתוקק עוד ועוד, לגילוי יותר פנימי ויותר גבוה, ולהרגיש כעובר שאין לו כלום. כי כמה שהאדם מרגיש חסר, כך הוא משתוקק, וכמה שהוא משתוקק כך הוא מקבל, והרי לגדולתו ית' אין חקר, ולכן צריך תמיד להשתוקק עוד ועוד, לעוד ראייה אלקית והשגת היחוד, ועוד קרבת ה' בכל המצבים.

גם טמון בזה קבלת מוחין, דהיינו קבלת אור וכח, שבכחו נוכל לזכות להצליח להשתוקק גם במצב של עיבור וקושי. ואדרבה, שבעת הרגשת החסרון והאפסיות שבעיבור, יוכל להרגיש, יותר ויותר, כמה הוא תלוי בו ית', כמו עובר שהוא ממש ירך אמו, וממילא כמה הוא צריך להשתוקק אל השי"ת.

יד

סיכום כל המוחין דאבא ואמא

ועתה נסכם בדרך טבלא, בעז"ה, את כניסת כל המוחין דאבא ואמא, למען יהיה ברור ביד לומד באיזה שלב כל אחד מהם נכנס, ומהו סדר כניסתם.

מוחין ראבא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
יוד הי ואו הי (מצה 3)	יוד הה וו הה (כורך 3)	יוד הא ואו הא (כורך 3)	יוד הי ויו הי (מוציא 3)	גדלות שני
אם גל (מצה 2)	אכדטם גימטריא ע"ד (כורך 2)	אכדטם גימטריא ע"ה (כורך 2)	אכדטם (מוציא 2)	קטנות שני
יוד הי ואו הי (קדושת היום - מצה 1)	יוד הה וו הה (כורך 1)	יוד הא ואו הא (קדושת היום - כורך 1)	יוד הי ויו הי (קדושת היום - מוציא 1)	גדלות ראשון
אלף למד הה יוד מם (מצה 4)	אלף למד הא יוד מם (כורך 4)	אלף למד הא יוד מם (כורך 4)	אלף למד הי יוד מם (מוציא 4)	קטנות ראשון

מוחין ראמא

בינה	דעת גבורות	דעת חסדים	חכמה	
יוד הי ואו הי (כוס ב)	יוד הה וו הה (כוס ד)	יוד הא ואו הא (כוס ג)	יוד הי ויו הי (כוס א)	גדלות שני
אם גל (כוס ב)	אכדטם גימטריא ע"ד (כוס ד)	אכדטם גימ' ע"ה (כוס ג)	אכדטם (כוס א)	קטנות שני
יוד הי ואו הי (קדושת היום - כוס ב)	יוד הה וו הה (קדושת היום - כוס ד)	יוד הא ואו הא (קדושת היום - כוס ג)	יוד הי ויו הי (קדושת היום - כוס א)	גדלות ראשון
אלף למד הה יוד מם (כרפס)	אלף למד הא יוד מם (כרפס)	אלף למד הא יוד מם (כרפס)	אלף למד הי יוד מם (כרפס)	קטנות ראשון

חלק ד'

החרוסת והמרור

מרור כורך. ועתה נבאר ענין החרוסת. דע כי הזווג הנעשה בליל פסח הוא עם רחל, ואין זווג עם לאה כלל בליל זה, כמו שיתבאר למטה. ועכ"ז אנו צריכים להמתיק את הדינין שבה, אע"פ שאין הזווג עמה, וזה נעשה ע"י טיבול המרור בחרוסת, אשר מלת חרוסת הוא חיבור רו"ת ס"ח.

פי' הענין הוא: כי הנה נוק' דז"א בכללות' נק' שם אדנ"י, והנה נחלקת היא לב', והם לאה ורחל, כאשר אינם נכללות יחד כנודע. ולהיות כי לאה כולה דינין, לפי שהיא אחוריים דאימא עילאה כנודע, לכן שם אדנ"י מתחלק בהם לב' בחי', כי שם אדנ"י בפשוטו הוא ברחל, ובמילואו הוא בלאה, לפי שמלוי הוא בגי' אלקי"ם שהוא דין, ולכן ניתן ללאה.

והענין הוא כי אדנ"י במילואו הוא תרע"א, וכאשר תסיר פשוטו שהוא ס"ה מנין אדנ"י לרחל, ישאר מילוי שהוא בגי' רו"ת אל לאה. וז"ס אותיות רו"ת שבחרוסת, שהיא בחי' לאה. [ודווקא רות שבחרוסת, דאילו רות עצמה הרי היא בחינת רחל, כמבואר בליקוטי תנ"ך].

וב' אותיו' ס"ח שבחרוסת הנשארים, הם בחי' המוחין דז"א, שהם הנק' חיי המלך כמנין ס"ח, כמבואר בענין התפלין, שהם שלשה שמות אהי"ה הוי"ה אהי"ה. והכונה היא להמשיך החיים הנז' מן המוחין דז"א אל לאה הנק' רו"ת, כדי שיתמתקו דיניה.

וז"ס המרור שהיא בגימט' מו"ת, שהם סוד דינים המרים שבה, אשר בהם נאחזים הקלי' הנק' מו"ת, ולמתקה ע"י המשכת החיים הנז' שהם ס"ח.

וזהו טעם שצריך שירגיש טעם מרירות, ואם בלעו לא יצא ידי חובתו עד שילעסנו בשיניו, כי ע"י טחינת השיניים מתמתקים ומתדקדקים כחות הדין שבה, כמבואר אצלנו בענין כונת האכילה ע"י ל"ב שיניים. וע"ש בשער המצות פ' עקב.

ולהיות כי אין זווג בלאה בליל פסח, לכן לא הוזכרה רק דרך עראי, במנין החרוסת, שאינו אלא זכר בעלמא מדברי סופרים, ואינו מצוה כמו היין והמצה כו'.

אח"כ ענין הב' כוסות האחרות, והם בחי' ב' מוחי' דמצד אבא [לכאוו' צ"ל אמא], הנקר' חסדים וגבורות, הנקר' יחד מוח דעת. ולכן אלו הב' כוסות אין ראוי להפריד ביניהם, לשתות

כוס אחר של רשות, לפי ששניהם הם מוח א' הנק' דעת, וצריך לחברם יחד ולכלול אותם זב"ז כמ"ש, ולכן בין ג' לד' לא ישתה כנז' במשנה, והוא כי החו"ג הם זכר ונקבה וצריך לחברם יחד.

והנה, נבאר עתה כונת כל כוס מאלו הב' בפ"ע, ובעת כונתך תכוין לכלול ב' יחד כמ"ש. הנה כוס הא' [שהוא הג'] הוא החסדים שבדעת, והנה הקטנות ראשון שלו הוא אלקים דמילוי אלפין, אבל צורת האלף שבמילוי אות ההא דאלקים היא בצורת יו"י כנ"ל. וגדלות הא' הוא הויה דמ"ה דאלפין, וקטנות הב' הוא שם אכדט"ם בבחי' חשבונו שהוא בגי' ע"ד, וגדלות הב' הוא הויה דמ"ה דאלפין.

והכוס האחרון הוא כן: כי קטנות הא' הוא אלקים דמילוי אלפין, אלא שצורת הא' שבמילוי הה"א היא צורת יו"ד, וגדלות א' הוא הויה דב"ן דההין, וקטנות הב' הוא אכדט"ם בבחי' חשבונו שהוא ע"ד, והגדלות הב' הוא הויה דב"ן דההין.

אמנם, אתה תחבר ב' הכונות יחד בכוס א', ואח"כ תכוין שתיהם בכוס הב', והסיבה היא כנ"ל, לכלול אותם יחד, בסוד זכר ונקבה. וכבר אמרנו לעיל שהנלע"ד ששמעתי שיש חילוק בקטנות השני בין החסדים לגבו' בשם אכדט"ם, כי זה חשבונו ע"ה בסוד ג"פ יב"ק, וזה חשבונו ע"ד, אבל לא מצאתי כתוב בקונטרס שכתבתי בו מזה ששמעתי ממוז"ל.

— א —

הַחֲרוּסָת מִמְתִּיקָה אֶת דִּינֵי לֵאָה

וְעֵתָה נִבְאָר עֲנִין הַחֲרוּסָת וְהַמְרוּר.

דַּע, כִּי הַזּוּוּג הַנַּעֲשֶׂה בְּלֵיל פֶּסַח הוּא עִם רַחֵל, וְאֵין זּוּוּג עִם לֵאָה כִּלְל בְּלֵיל זֶה, וְכִמוּ שֵׁיתִבְאָר לְמִטָּה. אֲמֹנָם, עִם כָּל זֶה, אֲנִי צְרִיכִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִין שֶׁבָּהּ, שֶׁבִּלְאָה, אֶע"פ שֶׁאֵין הַזּוּוּג עִמָּה.

וְזֶה הַהֲמַתְקָה נַעֲשֶׂה ע"י טִיבּוֹל הַמְרוּר בַּחֲרוּסָת. אֲשֶׁר (-כ"י) מֵלֵת חֲרוּסָת הוּא חִיבוּר שְׁנֵי מִיָּלִים רֹ"ת ס"ה. רֹ"ת הִיא לֵאָה, וְס"ח הֵם הַמוֹחִין הַמְמַתְקִים אֶת דִּינֵי לֵאָה. וְכִמוּ שֶׁהֵרֵב יִבְאָר בַּהֲמַשֵּׁךְ.

— ב —

שֵׁם אֲדִנִּי בַּפְּשׁוּטוֹ הוּא בְּרַחֵל וּמִלּוּיוֹ בִּלְאָה

וּפִירוּשׁ הָעֲנִין הוּא - כִּי הִנֵּה נֹקֵי דו"א בְּכִלְלוֹתֶיהָ נִקְרְאוּ שֵׁם אֲדִנִּי, וְהִנֵּה הִיא נִחְלָקֶת לְשֵׁתִים, וְהֵם לֵאָה וְרַחֵל, כֹּאֲשֶׁר אֵינָם נִכְלָלוֹת יַחַד, כְּנוֹדַע. וְכִיּוֹן שֶׁשְׁתֵּיהֶם הֵם שְׁתֵּי חֲלָקֵי הַנּוֹקֵי, נִמְצָא שֶׁצְרִיךְ לְחַלֵּק לְשֵׁנֵיהֶם אֶת שֵׁם אֲדִנִּי.

וְהִנֵּה, לְהִיּוֹת כִּי לֵאָה כּוֹלֶה דִּינִין, לְפִי שֶׁהִיא אַחֲרִיִּים דְּאִימָא עֵילָאָה כְּנוֹדַע, לִכֵּן שֵׁם אֲדִנִּי, שֶׁמִּתְחַלֵּק בֵּהֶם לְשֵׁתֵי בַחֲיִנוֹת, הוּא הַנִּחְלָק כֵּךְ - כִּי שֵׁם אֲדִנִּי בַּפְּשׁוּטוֹ הוּא בְּרַחֵל, וּבְמִלּוּאוֹ הוּא בִּלְאָה. לְפִי שֶׁמִּלּוּי הוּא בְּגִימְטְרִיא [אֱלֹהִים שֶׁהוּא] דִּין, וְלִכֵּן הוּא נִיתֵן לְלֵאָה.

— ג —

רֹ"ת שֶׁבַּחֲרוּסָת הוּא מִלּוּי שֵׁם אֲדִנִּי

וְעֵתָה יִתְבְּאָר הָעֲנִין, וְהוּא - כִּי שֵׁם אֲדִנִּי בְּמִלּוּאוֹ הוּא בְּגִימְטְרִיא תְּרַע"א, וְכֹאֲשֶׁר תְּסִיר מִהַחֲשׁוֹן אֶת מִסְפַּר הַגִּימְטְרִיא שֶׁל שֵׁם אֲדִנִּי כַּפְּשׁוּטוֹ, שֶׁהוּא ס"ה, שֶׁהִרִי הוּא שֵׁיךְ לְרַחֵל - אֲזִי יִשָּׂא רַק הַגִּימְטְרִיא שֶׁל מִלּוּיוֹ, שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא רֹ"ת, וְהוּא הַשֵּׁיךְ אֶל לֵאָה. וְזֶהוּ סוּד אוֹתִיוֹת רֹ"ת שֶׁבַּחֲרוּסָת, שֶׁהִיא בַּחֲיִנַת לֵאָה.

ד

ח"ס שבחרוסת הם המוחין דז"א שממתקים את דיני לאה

ושתי אותיות ס"ח שבחרוסת, הנשארים מהמילה חרוסת - הם בחינת המוחין דז"א, שהם הנקראים חיים כמנין ס"ח. והם נקראים חיים בגלל שהם חיי המלך. ושמותם הוא כמבואר בענין התפלין שהם שלשה שמות אהי"ה הוי"ה אהי"ה, שכל שמות אלו הם גימטריא חיים.

והכוונה היא להמשיך החיים הנזכרים מן המוחין דזעיר, אל לאה הנקראת רו"ת, וזאת כדי שיתמתקו דיניה.

ה

המרור הוא גימטריא מות וצריך למתקן

וז"ס המרור שהוא בגימטריא מו"ת, שהם סוד דינים המרים שבה, שבלאה, אשר הם נקראים כאן מות, כיון שבהם נאחזים הקליפות הנקראים מו"ת, וצריך למתקה ע"י המשכת החיים הנזכרים שהם ס"ח.

וזהו הטעם שצריך שירגיש טעם מרירות באכילת המרור, ואם בלעו לא יצא ידי חובתו עד שילעסנו בשיניו, כמבואר בגמרא, והטעם בזה הוא - כי כיון שהמרור הוא בחינת דיני לאה, וצריך למתקם, הנה, ע"י טחינת השיניים מתמתקים כחות הדין שבה, כמבואר אצלנו בענין כונת האכילה, שע"י ל"ב שיניים מתמתק הכל. וע"ש (בשער המצות פרשת עקב).

ולהיות כי אין זווג בלאה בליל פסח, לכן לא הוזכרה אלא רק דרך עראי, בענין החרוסת, שאינו אלא זכר בעלמא, זכר לשיעבוד, מדברי סופרים, ואינו מצוה כמו היין והמצה כו'.

ו

פנימיות ענין החרוסת והמרור

ופנימיות הענין הוא - הנה, לאה היא סוד היגיעה והעמל מתוך מסי"נ, ודיני לאה הם יסורים של עצבות ויאוש, כי הקלי' נאחזת בדרך זו, באופן שגורמות לאדם להרגיש

שהוא פועל ועושה, ועי"ז נכנס לגאווה וישות, ואח"כ זה גורם לו להשבר ולהתיאש כשרואה שאינו מצליח, ונכנס ליסורים ועצבות.

והמתקת דיני לאה היא - לזכור שאף שאני צריך להתייגע בכל כוחי, אעפ"כ, האמת היא שהכל השי"ת עושה, וממילא האדם לא נכנס לגאווה, כי זוכר שהכל בכוחו ית' ולא בכוח עצמי, ולכן גם אינו נופל ליאוש ועצבות כלל, אלא חי בביטול, ובידיעה שהכל השי"ת עושה ולטובה.

וכ"ז אינו סתירה לחיוב שלי לעמול בכל כוחי, כי צריך לעמול אבל עם ביטול, להתאמן אבל עם ידיעה מי הוא העושה האמיתי.

ואז כאשר אינו מצליח, ואינו מבין תלמודו, ואין לו חשק ללמוד, ולא מרגיש את אור הדבקות וכו', הוא זוכר שממילא אין אני העושה באמת, ולא מוטל עלי אלא להתאמן, אבל לא התוצאות וההצלחות, ואין אני אלא עבד נאמן העושה כי כך צוה אדונו, ואינו מסתכל על שום דבר מלבד לעשות ציווי אדונו, ועובד בשמחה גם מתוך החושך כי יודע שאדונו עימו, וכל הרגשת החושך והמרירות אינה אלא נסיון והסתרה כדי לגלות את נאמנותי.

והנה המיתוק הזה נעשה ע"י החרוסת, כי אותיות ח"ס מחרוסת הם גימ' חיי"ם, וחיי"ם הם שמות הק' אהי"ה הוי"ה אהי"ה, שעולים בגימ' חיי"ם.

ושמות אלו מורים על מציאות השי"ת ויחודו, וכשחי את אלו השמות, ממילא מתבטלים כל המרירויות, כי כשהאדם יודע שהבורא הוא מהוה הכל ועושה הכל בבחי' שם הוי"ה, ושהוא נמצא עמנו ויהיה עימנו תמיד בבחי' שם אהי"ה, ממילא המרירות נמתקת.

כי מבין את הצורה הנכונה של עבודת התחתון, שצריכה להיות באופן של השתוקקות בבחי' שם אהי"ה, אבל עם ביטול וידיעה שה' עושה הכל בבחי' שם הוי"ה.

ובשמות הק' האלו, ממתקים את דיני לאה, שרמוזים באותיות רו"ת שנתרו מהחרוסת, כי רו"ת זה גימ' של מילוי שם אדנ"י, שזה המילוי הוא בלאה.

כי ענין 'מילוי' של שם, הוא הרחבת והרגשת פנימיות ה'שם' ביתר שאת, וכאן, לוקח את שם אדנ"י שהוא ענין קבלת עול שמרגיש עבד, וממלא ומרחיב אותו.

והנה, אם עושה את זה בצורה לא נכונה, יכול ליפול עי"ז לקטנות הדעת, שמרגיש מה אני שווה וכו', ו'איני מצליח' וכו', שהכל נובע מהישות שיש לו בעבודתו, ונכנס ליאוש מרוב התבוננות בקטנות האדם.

וזה ענין דיני לאה, שהאדם נופל ליאוש ועצבות, והמיתוק של היאוש הזה שבא מלקיחה לא נכונה של מילוי שם אדנ"י, היא ע"י שמות חיי"ם כנ"ל, שהם ח"ס הממתקים את רו"ת. והנה יש עוד סוג מרירות ומיתוק, והמיתוק הזה הוא ע"י שילעס בשיניו את המרור, לטחנו ולהדקו הדק היטב, שע"כ ממתקו.

והיינו, שצריך להתבונן ולהרגיש במרירות המרור, את רוע החטא, ולמאוס בליבו מאוד ברע ובתאוות שרואה את מרירותם.

ומאידך למתק את הדינים ע"י ל"ב השיניים, שמרמזים על ל"ב נתיבות חכמה, והיינו לגלות את נקודת החכמה, נקודת האלקות השרשית, שמסתתרת בכל דבר, שזו היא כוונת הטחינה בשניים.

והיינו שלא יסתכל על היסורים והקשיים כדבר עצמי חיצוני, אלא יתבונן בנקודה הפנימית שבהם, שמתגלה אחר חיפוש ובירור (טחינה), והיא, שגם הצער והיסורים והנפילות הם מהשי"ת, ותכליתם לטובה גמורה, בבחי' 'אודך ה' כי אנפת בי'.

ועי"ז מתקרבים להשי"ת דווקא מתוך היסורים, ונעשה בחי' תפארת שהוא הדבקות, ולכן המרור הוא בתפארת בסדר הקערה.

ולא זו בלבד אלא שע"י שמקבל את דיני לאה, את היסורים והמרירות, באמונה (אמונה בחי' רחל), יאיר עליו אור היחידה, סוד דבקות עצם, שהיא הדבקות בהשי"ת ללא הרגשת אור הדבקות, כי הלא מרגיש יסורים, אלא מרגיש דבקות מעצם המציאות שהנברא הוא חלק מהבורא.

(והנה החרוסת היא זכר לטיט, ויש כוונה שמכוונים ש'טיט' הוא שני מילויי שם מ"ה, כי מילוי שם מ"ה הוא י"ט, ובטיט יש שני ט' וכ"א מצטרף בפנ"ע עם האות י', ונעשים ב"פ י"ט. והענין, ששם מ"ה מורה על המידות, אהבה יראה ודבקות, ומילוי השם מורה שהאדם צריך למלאות את עצמו בהם, ועי"ג גם מתמתקת לאה. אמנם יש שני בחי' לאה ולכן זה כפול. ואכמ"ל).

ענין הכנת החרוסת

ומוסיף רבינו חיים ואומר: הנה, חקרתי את פי אמו של מורי ז"ל, מה מיני פירות היה מגיח בחרוסת. ואמרה לי כי אלו הם הדברים שהיה רגיל תמיד מורי להגיח בחרוסת –

ג' מיני תבלין, והם שבולת נרד וזנגביל וקנילה הנקרא קינמון. ושבעה מיני פירות והם - ענבים ותאנים ורמונים, ותמרים ואגוזים ותפוחים ופיראס.

והנה, מובן מתוך הדברים, שי' מינים אלו הם כנגד י' הספירות, וז' מיני הפירות הם כנגד ז' הספירות, שבהם מנהיג השי"ת את עולמו, ולכן הם פירות שהם בפועל עיקר מציאות החרוסת, ואילו ג' מיני התבלין הם כנגד הג"ר, שהם המשביחים ומטעימים את כל הז"ת, כי ע"י המוחין כל המציאות מתרוממת.

אבל, מוסיף רבינו חיים, האשכנזים נוהגים לשים עיקר כמות החרוסת מן ג' דברים אלו שיתבארו כעת, ולא רק שהם עיקר בכמות אלא שאלו הם היותר מוכרחים מצד האיכות. והם ר"ת אב"ן בלשון אשכנז - והם אגוזים ותפוחים ופיראס.

והטעם שהם החשובים יותר הוא - כי בלשון אשכנז ר"ת פירות אלו, הם נוטריקון אב"ן, ונותנים סימן 'ובחרושת אב"ן למלאות טו'. ויש לרמוז שהם כנגד הנה"י, ולכן הם היותר מוכרחים, כי הנה"י הם העיקר המוכרח כדי להצליח בעבודה למעשה.

ח

ענין ב' הכוסות

^{טז} אח"כ ענין הב' כוסות האחרות והם בחי' ב' מוחי' דמצד אבא [לכאוי' צ"ל אמא] הנקרא חסדים וגבורות הנקר' יחד מוח דעת, ולכן אלו הב' כוסות אין ראוי להפריד ביניהם לשתות כוס אחר של רשות, לפי ששניהם הם מוח א' הנק' דעת וצריך לחברם יחד ולכלול אותם זב"ז כמ"ש. ולכן בין ג' לד' לא ישתה כנז' במשנה והוא כי החו"ג הם זכר ונקבה וצריך לחברם יחד.

והנה נבאר עתה כונת כל כוס מאלו הב' בפ"ע, ובעת כונתך תכוין לכלול ב' יחד כמ"ש. הנה כוס הא' [שהוא הג'] הוא החסדים שבדעת והנה הקטנות ראשון שלו הוא אלקים דמילוי אלפין אבל צורת האלף שבמילוי אות ההא דאלהי"ם היא בצורת יו"י כנ"ל כזה

הערות

טז. ומבואר כאן יסוד עצום - שאף שזה בלשון אשכנז מ"מ זה ענין עיקרי. כי בכל דבר יש בו סוד, וגם בלשון אשכנז, וכמבואר בסוד טוטפות. ואכמ"ל.

טז. ענין זה כבר הבאנוהו לעיל, בסוף חלק ב', ולכן לא פירשנוהו כאן. ואם תרצה תקח את פירושו משם.

אֶ וּגְדִלוֹת הָא' הוּא הוּיָה דַמ"ה דַאֲלַפִּין וּקְטָנוֹת הָב' הוּא שֵׁם אַכְדָּט"ם בְּבַחֵי חֲשִׁבוֹנוֹ
שֶׁהוּא בְּגִי' ע"ד וּגְדִלוֹת הָב' הוּא הוּיָה דַמ"ה דַאֲלַפִּין.

וְהַכּוֹס הָאַחֲרוֹן הוּא כֵּן. כִּי קְטָנוֹת הָא' הוּא אֲלָקִים דְּמִילּוּי אֲלַפִּין אֵלֶּא שְׁצוּרַת הָא'
שְׁבַמִּילּוּי הָה"א הִיא צוּרַת יו"ד כֹּזֶה אֶ וּגְדִלוֹת הָא' הוּא הוּיָה דַב"ן דֶּהֲהִין וּקְטָנוֹת הָב' הוּא
אַכְדָּט"ם בְּבַחֵי חֲשִׁבוֹנוֹ שֶׁהוּא ע"ד. וְהַגְּדִלוֹת הָב' הוּא הוּיָה דַב"ן דֶּהֲהִין.

אַמֵּנִם, אַתָּה תַּחֲבֵר ב' הַכּוֹנוֹת יַחַד בְּכּוֹס א' וְאַח"כּ תַּכּוּיִן שְׁתִּיָּהֵם בְּכּוֹס הָב' וְהַסִּיב' הִיא
כַּנ"ל לְכַלּוֹל אוֹתָם יַחַד בְּסוּד זְכַר וּנְקֵבָה.

וְכַבֵּר אֲמַרְנוּ לְעִיל שֶׁהַנֶּלַע"ד שֶׁשִּׁמְעֵתִי שִׁישׁ חִילּוֹק בְּקְטָנוֹת הַשְּׁנַי בֵּין הַחֲסָדִים לְגַבּו' בְּשֵׁם
אַכְדָּט"ם כִּי זֶה חֲשִׁבוֹנוֹ ע"ה בְּסוּד ג"פ יב"ק וְזֶה חֲשִׁבוֹנוֹ ע"ד אֲבָל לֹא מִצַּאתִי כְּתוּב
בְּקוֹנְטֵרָם שְׁכַתְּבֵתִי בּוֹ מָה שֶׁשִּׁמְעֵתִי מִמוֹז"ל.

**ביאור סדר
כוונות הרש"ש**

פסח

ביאור סדר כוונות הרש"ש

א

הקדמה

הנה, מתבאר בדברי האריז"ל, שבליל הסדר נכנסים בכלליות: א. ה'מצות' שהם מוחין דאבא (והם ענין הראיה האלקית, לראות שעומק כל המציאות הוא רק אור הא"ס, שראיה כזו מביאה ל'ביטול'). ב. ה'כוסות' שהם מוחין דאמא, (שענינה לראות את יחודו ית' באופן המתאים לעבודת הנבראים). ג. ה'רחיצות' (שענינם לנקות את המח הלב והמעשים). ד. החרושת והמרור שהם מיתוק דיני לאה, (ופנימיות ענינם לקחת את כח הדין והקטנות באופן הנכון).

והנה, המצות, שהם מוחין דאבא, והם מתחלקים לד' חלקים. ב'מוציא' נכנס מח החכמה של אבא. ב'מצה' נכנס מח הבינה של אבא. ב'כורך' נכנסים גם חסדים דדעת וגם גבורות דדעת.

גם הכוסות, שהם המוחין דאמא, נחלקים לד' חלקים. ב'כוס ראשון' נכנס מח חכמה דאמא. ב'כוס שני' נכנס מח בינה דאמא. ב'כוס שלישי' נכנס מח חסדים דדעת. ב'כוס רביעי' נכנס מח גבורות דדעת.

הרחיצות הם שלשה: 'ורחץ' – רחיצת הכלי הפנימי. 'רחצה' – רחיצת כלי אמצעי. 'מים אחרונים' – רחיצת כלי חיצון.

זו היא פשטות דברי האריז"ל, וכבר התבארו השמות השייכים לכל דבר.

והנה, עתה, בפרק זה באנו לבאר, בס"ד, את הכוונות ע"פ דרכו הקדושה של רבינו הרש"ש. כי הנה, רבינו הרש"ש העמיק וגילה תעלומות בדברי רבינו האריז"ל, ובהם בנה דרכו הנפלאה. וכפי שיתבאר בעז"ה.

אמנם, חובה עלינו לציין בפתח פרק זה, את דברי תלמידו המובהק רבינו התורת חכם, שאומר בפה מלא – שמי שמכוין כפשט דברי רבינו האריז"ל, בודאי שפיר עבד, כי זה כלול בזה. ולכן החכם עיניו בראשו לדעת מה שנכון לו לפי מצבו, אם לכוין פשט דברי רבינו האריז"ל או להרחיב הכוונות כהרש"ש.

ב

צלמים של הוי"ת מנוקדות

הנה רבינו הרש"ש מעמיד יסוד עצום בכל הכוונות, והוא שבכל המשכת מוחין, יש לכוין י' הוי"ת מנוקדות, אשר הם רומזות על אור הא"ס שבתוך המוחין.

כך, שאף שבפשטות דברי האריז"ל נראה שיש לכוין רק בשמות המוחין, שהם שמות ע"ב וס"ג ואכדט"ם וכדו' – הנה בדברי הרש"ש מתבאר שיש לכוין שבתוך המוחין נמצאים האורות עצמם שהם הוי"ת מנוקדות. והמוחין הם כלי רוחני לגלותם. (עוד מוסיף הרש"ש שיש לכוין שהאורות עם המוחין - נכנסים בתוך הכלים של ז"א ושל נוק').

והנה, בליל הסדר, בכללות, נכנסים מוחין דאבא ודאמא, ולפי הרש"ש המוחין האלו הם צלמים של י"ס, והם י' שמות הוי"ה, מנוקדות לפי סדר הספירות. ויש ב' צלמים כאלו, צלם אחד של אבא, ואחד של אמא.

אמנם, אומר הרש"ש, הצלמים אינם נכנסים בבת אחת, אלא, לדוגמא, קו ימין של אמא, שהרב קורא לו מח החכמה של אמא, הוא נכנס בקידוש - כוס ראשון. ואילו קו שמאל של הצלם נכנס בכוס ב'. וכן כולם.

ג

סדר כניסתם

כך שלדוגמא, ב'קדש' יש לכוין: שנכנס החכמה והחסד והנצח, ומכוונים את ג' הוי"ת בניקוד של ספירות אלו. והנה, ההוי"ת האלו, שמורים שבתוכם מלוכש עצם האור, הם נכנסים תוך המוחין שהם שמות ע"ב או אכדט"ם, והמוחין נכנסים בתוך כלי שלהם, הדומה להם, וגם הוא נקרא צלם, וכל זה נכנס בתוך הכלים, ולכן מכוונים גם את שמות הכלים.

וכן בכוס ב' - נכנס הבינה והגבורה וההוד, ומכוונים בהוי"ת מנוקדות, שנכנסות תוך המוחין שנכנסים תוך שמות הצלמים, והכל נכנס תוך כלי ז"א, ולאחמ"כ החלק השייך לנוק', שהוא החלק המעשי יותר, הוא נכנס תוך כלי הנוק'.

ד

יש ג' צלמים והם צל"ם

עוד מוסיף הרש"ש – שמה שאמרנו שיש לכוין שנכנסים צלמים של הויו"ת מנוקדות, הנה יש לכוין ג' צלמים כאלו, כיון שבאמת כל אור ומח מתחלק לג' מדרגות, וגם מדרגות אלו נרמזות בשם צל"ם.

המדרגה הגבוהה שבהם נקראת מ' דצל"ם, והוא נחשב מקיף דמקיף, והשני נקרא ל' דצל"ם והוא בחינת מקיף, והשלישי נקרא צ' דצלם והוא נחשב אור פנימי.

וצריך לכוין בכולם, באופן שלדוגמא בעת שתיית כוס ראשון, שנכנסים מוחין של חכמה חסד ונצח, הנה מכוונים בהויו"ת נוקדות בפתח ובסגול ובחיריק, ותחילה מכוונים בהויו"ת של מ' דצלם, ואח"כ שוב מכוונים את הויו"ת האלו, ועתה הם ל' דצלם, ואח"כ מכוונים אותם שוב ב'תורת' צ' דצלם.

והויו"ת אלו דצ' דצלם, הם נכנסים תוך המוחין שהם שם ע"ב, והמוחין נכנסים תוך הצלמים שגם הם שם ע"ב, וכל אלו יחד נכנסים תוך כלי ז"א, ומשם לתוך כלי נוק'.

סידור

כוונות הקצר

כוונות הרש"ש
ע"פ "בית דרכך"

בית דרכך

סידור הקצר

קדש

כל המוחין של קדש הם בחכמה דאמא דהיינו בתפיסת
'נקודת' הענין.

יכוין שכבר היה בקדושת היום חכמה דגדלות ראשון דאמא

יְהוָה

יוד ה' ויו ה'

ויכוין שעכשיו יכנס חכמה דקטנות שני דאמא

יְהוָה

אכדטם

חכמה דגדלות שני דאמא

יְהוָה

יוד ה' ויו ה'

ביום דרכך

גדלות ראשון דאמא:
התבוננות והכרה והרגשה
ביחודו ית', שהוא מחיה
ומהוה הכל, באופן המתאים
למציאות הנבראים - וזה
מביא אותו להשתוקקות
להשי"ת, ולעשות רצונו
ולהתייגע בעבודתו באש
קדש ובשמחה.

קטנות שני דאמא: ידיעה
ברורה ביחודו ית', אבל בלי
הכרה והרגשה - ומתוך זה
הוא עובדו מרצון. כי מתוך
הידיעה באמת, הוא ירוץ
אחריו ית', ויעשה ויפעל את
רצונו, אף שזה בלי חשק ואור
מורגש. וטוב לו בזה, כיון
שברור לו בידיעה פנימית
שזה הטוב והאמת.

גדלות שני דאמא: הכרה
ברורה בגדלות השי"ת
ויחודו, הכרה בגדר של ראייה,
(שברור לו שרק זה
המציאות) - ומתוך זה הוא
משתוקק באש קדש עצומה,
להכלל בו ית' ולעבדו
בשמחה.

ורחץ

יודי דלי

בים דרכך
לרחוץ את המח מכל
השטויות והאפיקורסות,
בכח ההכרה ביחוד, שהם
המוחין של ע"ב.

דפוס תל אביב

דפוס תל אביב

כרפס - קטנות ראשון דאמא

בים דרכך

קטנות ראשון דאמא: אמונה ביחודו ית', בלי הכרה והרגשה - וזה מעוררו לקבלת עול, שצריך לרוץ ולהשתוקק אחרי השי"ת, ולעשות את מצוותיו.

חכמה דקטנות ראשון דאמא

יְהוָה

אֵלֶּף לְמוֹד הִי יוֹד בּוֹם

בינה דקטנות ראשון דאמא

יְהוָה

אֵלֶּף לְמוֹד הֵה יוֹד בּוֹם

דעת חסדים דקטנות ראשון דאמא

יְהוָה

אֵלֶּף לְמוֹד הֵא יוֹד בּוֹם

דעת גבורות דקטנות ראשון דאמא

יְהוָה

אֵלֶּף לְמוֹד הֵא יוֹד בּוֹם

יחזן

בים דרכך

יכוין שהמצה העליונה היא אות י' שלימה. ועתה יקח את המצה השניה, ויכוין שהיא אות ה' העשויה מד' ו', ויחצה אותה לשנים, שהם ד' ו'. את הו' ישמור לאפיקומן, ואילו את הד' יחזיר לקערה, ויכוין, שיחד עם המצה העליונה שהיא י', הם אות ה' בצירוף ד"י, שהיא בחכמה.

מְגִיד – כּוֹס ב'

כָּל הַמוֹחִין שֶׁל כּוֹס ב' הֵם בְּבִינָה דֵּהֵינּוּ בַתְּפִיסַת הָעֵינִין בְּפִרְטִים וְהַסְבֵּר.

יְהוָה

יְכוּיִן שֶׁכֶּבֶר הִיָּה בְּכִרְפָּס קְטַנּוֹת רֵאשׁוֹן דַּאֲמַא

יְהוָה

אַלְף לְמִדָּה הִיא יוֹד מִם

בִּים דְּרֶכֶךְ

קְטַנּוֹת רֵאשׁוֹן דַּאֲמַא: אֲמוּנָה בִּיחּוּדוֹ ית', בְּלִי הַכְּרָה וְהַרְגֵּשָׁה - וְזֶה מֵעוֹרָרוֹ לְקַבֵּל עוֹל, שֶׁצָּרִיךְ לְרוּץ וְלִהְשָׁתוֹקֵק אַחֲרֵי הַשִּׁי"ת, וְלַעֲשׂוֹת אֶת מִצְוֹתָיו.

יְכוּיִן שֶׁכֶּבֶר הִיָּה בְּקִדּוּשַׁת הַיּוֹם בִּינָה דְּגִדְלוֹת רֵאשׁוֹן דַּאֲמַא

יְהוָה

יוֹד הִי וְיוֹ הִי

גְּדוּלוֹת רֵאשׁוֹן דַּאֲמַא: הַתְּבוֹנָנוֹת וְהַכְּרָה וְהַרְגֵּשָׁה בִּיחּוּדוֹ ית', שֶׁהוּא מַחִיָּה וְמַהוּה הַכֹּל, בְּאוֹפֵן הַמִּתְאִים לְמִצִּיאוֹת הַנְּבֵרָאִים - וְזֶה מְבִיא אוֹתוֹ לְהִשְׁתַּוֵּקֵק לְהַשִּׁי"ת, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וְלִהְתַּיַּיֵּגַע בְּעִבּוּדוֹ בְּאֵשׁ קֹדֶשׁ וּבִשְׂמֵחָה.

בִּינָה דְּקְטַנּוֹת שְׁנֵי דַאֲמַא

יְהוָה

אִם גָּל

קְטַנּוֹת שְׁנֵי דַאֲמַא: יְדִיעָה בְּרוּרָה בִּיחּוּדוֹ ית', אֲבָל בְּלִי הַכְּרָה וְהַרְגֵּשָׁה - וּמִתּוֹךְ זֶה הוּא עוֹבְדוֹ מְרֻצוֹן. כִּי מִתּוֹךְ הַיְדִיעָה בְּאֲמַת, הוּא יְרוּץ אַחֲרָיו ית', וְיַעֲשֶׂה וְיַפְעֵל אֶת רְצוֹנוֹ, אִף שֶׁזֶה בְּלִי חֶשֶׁק וְאוֹר מוֹרְגֵשׁ. וְטוֹב לוֹ בְּזֶה, כִּיּוֹן שֶׁבְּרוּר לוֹ בִּיְדִיעָה פְּנִימִית שֶׁזֶה הַטוֹב וְהָאֲמַת.

בִּינָה דְּגִדְלוֹת שְׁנֵי דַאֲמַא

יְהוָה

יוֹד הִי וְיוֹ הִי

גְּדוּלוֹת שְׁנֵי דַאֲמַא: הַכְּרָה בְּרוּרָה בְּגִדְלוֹת הַשִּׁי"ת וְיִחּוּדוֹ, הַכְּרָה בְּגִדְרָה שֶׁל רֵאִיָּה, (שֶׁבְּרוּר לוֹ שֶׁרַק זֶה הַמִּצִּיאוֹת) - וּמִתּוֹךְ זֶה הוּא מִשְׁתַּוֵּקֵק בְּאֵשׁ קֹדֶשׁ עֲצוּמָה, לְהַכֵּל בּוֹ ית' וְלַעֲבֹדוֹ בְּשִׂמְחָה.

יְהוָה

רחצה

בים דרכך

לרחוץ את הלב מכל התאוות והמידות הרעות, בכח ההכרה
ביחוד, שכל מה שקורה בעולם הזה מהשי"ת, שהם המוחין של

יוד' ה'י

(ד"ס"ג)

מוציא – חכמה דאבא

כל המוחין של מוציא הם בחכמה שהיינו בתפיסת 'נקודת' הענין.

יכוין שכבר היה בקדושת היום חכמה דגדלות ראשון דאבא

יְהוָה

יודֵה־הִי וַיִּוֶה־הִי

חכמה דקטנות שני דאבא

יְהוָה

חכמה דגדלות שני דאבא

יְהוָה

יודֵה־הִי וַיִּוֶה־הִי

חכמה דקטנות ראשון דאבא

יְהוָה

אלֶף לַמִּדָּה הִי יוֹד בָּמָה

ביים דרכך

גדלות ראשון דאבא: הכרה והרגשה ביחודו ית', שמביאה לראיה אלקית, שחי ומכיר ורואה בכל דבר את האור האלקי המחיה ומהווה אותו, ורואה איך הכל זה רק אורו ית'.

קטנות שני דאבא: מאמין שהכל זה רק אור הא"ס, ומכוח האמונה הוא נכנס לביטול, כי אף שלא בהיר לו איך זה שהכל אלקות, מ"מ כיוון שמאמין שהכל אלקות, נחרט אצלו ההבנה ש'אין עוד מלבדו', ונכנס מעצמו לביטול. בכוח האמונה, שכך היא המציאות, שאני בטל וטפל להשי"ת, והוא מחזיק בביטול בכח החלטה בהירה.

גדלות שני דאבא: גילוי היחוד השלם, והתפיסה וההשגה באחדותו ית' – והאדם זוכה לראיה ברורה ומחלטת, ורואה שהכל אלקות, וממילא הוא נכנס לביטול מרוב בהירות, ומרגיש איך הכל זה רק אור השי"ת, והנברא בטל ו'נמס' בתוך האור שכולל הכל.

קטנות ראשון דאבא: ענינו קבלת עול בראיה האלקית, דהיינו שהגם שאיני מצליח להרגיש את זה כעת, בכלי ההרגשה והמוחין, אני מאמין שזו האמת וכך היא המציאות, שהכל אלקות, וממילא אני מבטל רצוני ותאותי וסר מרע, כי אני מכריח את עצמי להסתכל על הכל נכון, בראיה אלקית, וידיעה במציאות השי"ת ויחודו.

מצה – בינה דאבא

כל המוחין של מצה הם בבינה, דהיינו בתפיסת הענין בפרטים והסבר.

יכוין שכבר היה בקדושת היום בינה דגדלות ראשון דאבא

יְהוָה

יוד־ה' וי' ה'

בינה דקטנות שני דאבא

יְהוָה

בינה דגדלות שני דאבא

יְהוָה

יוד־ה' וי' ה'

בינה דקטנות ראשון דאבא

יְהוָה

אלף למד־ה' יוד במם

בים דרכך

גדלות ראשון דאבא: הכרה והרגשה ביחודו ית', שמביאה לראיה אלקית, שחי ומכיר ורואה בכל דבר את האור האלקי המחיה ומהוה אותו, ורואה איך הכל זה רק אורו ית'.

קטנות שני דאבא: מאמין שהכל זה רק אור הא"ס, ומכוח האמונה הוא נכנס לביטול, כי אף שלא בהיר לו איך זה שהכל אלקות, מ"מ כיוון שמאמין שהכל אלקות, נחרט אצלו ההבנה ש'אין עוד מלבדו', ונכנס מעצמו לביטול. בכוח האמונה, שכך היא המציאות, שאני בטל וטפל להשי"ת, והוא מחזיק בביטול בכח החלטה בהירה.

גדלות שני דאבא: גילוי היחוד השלם, והתפיסה וההשגה באחדותו ית' – והאדם זוכה לראיה ברורה ומחלטת, ורואה שהכל אלקות, וממילא הוא נכנס לביטול מרוב בהירות, ומרגיש איך הכל זה רק אור השי"ת, והנברא בטל ו'נמס' בתוך האור שכולל הכל.

קטנות ראשון דאבא: ענינו קבלת עול בראיה האלקית, דהיינו שהגם שאיני מצליח להרגיש את זה כעת, בכלי ההרגשה והמוחין, אני מאמין שזו האמת וכך היא המציאות, שהכל אלקות, וממילא אני מבטל רצוני ותאותי וסר מרע, כי אני מכריח את עצמי להסתכל על הכל נכון, בראיה אלקית, וידיעה במציאות השי"ת ויחודו.

חֲרוֹסֶת - מְרוֹר

ה"ס דהרוסת הם גימטריא חיי"ם, והם שמות

אֱהִי"ה יְהו"ה אֱהִי"ה

והם ממתקים את דיני לאה הנרמזת ברו"ת שהיא מילוי
שם אדנ"י

אֶלֶף דַּלֶּת נוּן יוֹד

ובכחם למתק את המרור שהוא מות שהם אחיזת
החיצונים בדיני לאה, שזה נרמז בד' פעמים אלף

אֶלֶף אֶלֶף אֶלֶף אֶלֶף

בִּים דְּרֶכֶךְ

מילוי אדנ"י היא לאה - שהיא
ההתבוננות באפסיות האדם.
והדינים היוצאים ממנה הם
העצבות, וצריך למתקם ע"י
חיי"ם, שהם אהי"ה הוי"ה
אהי"ה, סוד ההכרה ביחוד,
והאמונה שהכל יגיע
לשלימות שלו.

וכשלועס המרור ירגיש
מרירות רוע החטא, ויצטער
עליו, ויכוין למתקם ולתקן
ע"י הכרה ביחוד והביטול
בסוד השיניים (אבא).

כורך - דעת דאבא

כל המוחין של כל המוחין של כורך הם בדעת, דהיינו ההכרה המדוברת איך שהיא בחיבור הענין למעשה למציאות.

יכוין שכבר היה גדלות ראשון דדעת חסדים דאבא

יְהוָה

יוד הא ואו הא

קטנות שני דדעת חסדים דאב

יְהוָה

גדלות שני דחסדים דדעת שאבא

יְהוָה

יוד הא ואו הא

קטנות ראשון דחסדים דדעת דאבא

יְהוָה

אלף לבמד הא יוד במ

בים דרכך

גדלות ראשון דאבא: הכרה והרגשה ביחודו ית', שמביאה לראיה אלקית, שחי ומכיר ורואה בכל דבר את האור האלקי המחיה ומהוה אותו, ורואה איך הכל זה רק אורו ית'.

קטנות שני דאבא: מאמין שהכל זה רק אור הא"ס, ומכוח האמונה הוא נכנס לביטול, כי אף שלא בהיר לו איך זה שהכל אלקות, מ"מ כיוון שמאמין שהכל אלקות, נחרט אצלו ההבנה ש'אין עוד מלבדו', ונכנס מעצמו לביטול. בכוח האמונה, שכך היא המציאות, שאני בטל וטפל להשי"ת, והוא מחזיק בביטול בכח החלטה בהירה.

גדלות שני דאבא: גילוי היחוד השלם, והתפיסה וההשגה באחדותו ית' - והאדם זוכה לראיה ברורה ומחלטת, ורואה שהכל אלקות, וממילא הוא נכנס לביטול מרוב בהירות, ומרגיש איך הכל זה רק אור השי"ת, והנברא בטל ו'נמס' בתוך האור שכולל הכל.

קטנות ראשון דאבא: ענינו קבלת עול בראיה האלקית, דהיינו שהגם שאיני מצליח להרגיש את זה כעת, בכלי ההרגשה והמוחין, אני מאמין שזו האמת וכך היא המציאות, שהכל אלקות, וממילא אני מבטל רצוני ותאותי וסר מרע, כי אני מכריח את עצמי להסתכל על הכל נכון, בראיה אלקית, וידיעה במציאות השי"ת ויחודו.

גם יכוין שנכנס כעת גבורות דדעת.

ותחילה יכוין שכבר היה גדלות ראשון דגבורות דדעת דאבא

יְהוָה

יוד הַה וּו הַה

קטנות שני דדעת גבורות דאב

יְהוָה

גדלות שני דגבורות דדעת דאבא

יְהוָה

יוד הַה וּו הַה

קטנות ראשון דגבורות דדעת דאבא

יְהוָה

אלף למד הַה יוד מם

בִּים דְּרֶכֶךְ

גדלות ראשון דאבא: הכרה והרגשה ביחודו ית', שמביאה לראיה אלקית, שחי ומכיר ורואה בכל דבר את האור האלקי המחיה ומהוה אותו, ורואה איך הכל זה רק אורו ית'.

קטנות שני דאבא: מאמין שהכל זה רק אור הא"ס, ומכוח האמונה הוא נכנס לביטול, כי אף שלא בהיר לו איך זה שהכל אלקות, מ"מ כיוון שמאמין שהכל אלקות, נחרט אצלו ההבנה ש'אין עוד מלבדו', ונכנס מעצמו לביטול. בכוח האמונה, שכך היא המציאות, שאני בטל וטפל להשי"ת, והוא מחזיק בביטול בכח החלטה בהירה.

גדלות שני דאבא: גילוי היחוד השלם, והתפיסה וההשגה באחדותו ית' - והאדם זוכה לראיה ברורה ומחלטת, ורואה שהכל אלקות, וממילא הוא נכנס לביטול מרוב בהירות, ומרגיש איך הכל זה רק אור השי"ת, והנברא בטל ו'נמס' בתוך האור שכולל הכל.

קטנות ראשון דאבא: ענינו קבלת עול בראיה האלקית, דהיינו שהגם שאיני מצליח להרגיש את זה כעת, בכלי ההרגשה והמוחין, אני מאמין שזו האמת וכך היא המציאות, שהכל אלקות, וממילא אני מבטל רצוני ותאותי וסר מרע, כי אני מכריח את עצמי להסתכל על הכל נכון, בראיה אלקית, וידיעה במציאות השי"ת ויחודו.

שלחן עורך

סעודת השכינה - אכילה שכולה אלקות, כי אור הא"ס מתגלה עד עולם העשיה, שאפילו הבשר הגשמי ירגיש אלקות, ואפילו באכילה ירגיש רק את אור הא"ס.